

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 26 Σεπτεμβρίου 2015

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ SOLOUP

Ο ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Από τα μπροστάνια στα... "rooms for rent"

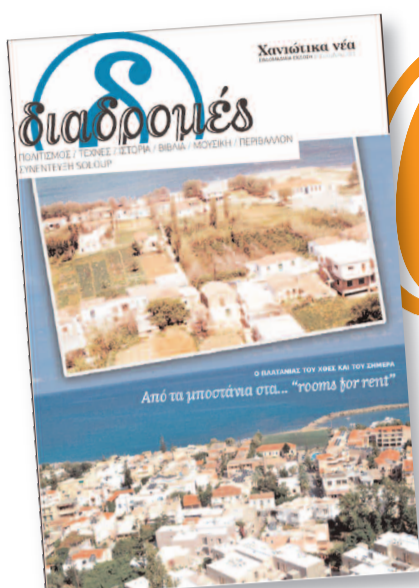

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Μτέλειωτα ξενοδοχεία, κοσμικές παραλίες, κλαμπ, ταβέρνες, καφετέριες, μηχανισμό που δουλεύει "ρολόι" θυμίζει τους καλοκαιρινούς μήνες η περιοχή του Πλατανιά. Ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς σε όλη την Ελλάδα, κινείται στον δρόμο της ανάπτυξης και της ευμάρειας με μεγάλη επιτυχία τις τελευταίες δεκαετίες.

Το τίμημα, όπως διαπιστώνουμε στο νοσταλγικό σημερινό αφιέρωμα των "διαδρομών", είναι η αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και του χαρακτήρα της περιοχής, που έχει απομείνει ένας Πλατανιάς... χωρίς πλατάνια.

περιεχόμενα

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Από τα μπουστάνια στα... "rooms for rent"

σελ. 7 ~ Σερφαρίσματα, πολιτισμός

σελ. 8 ~ Παιδότοπος

σελ. 9 ~ Πολιτισμός

σελ. 10 ~
Συνέντευξη
με τον Solouip

σελ. 11 ~ Αφορμή, Βιβλία

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

27/9
Καλλίστρατος,
28/9
Χαρίτος
29/9
Κυριακός
1/10
Ανανίας,
Θηρεσία
Ρωμανός
2/10
Κυπριανός,
Κυπριανή
Ιουστίνη

Εβδομαδιαίο ένθετο
της εφημερίδας
"Χανιώτικα νέα"ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμλί

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Καλογερόπουλος
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάννα Μαρουλοσπράκη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκης
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμαδάκης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδου

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκιαδάκης

No.480

Φανταστικό
μουσείο

Tiziano Vecellio, "Δανάη", 1544 - 1546, Νάπολη, Εθνικό Μουσείο Καποντιμόντε.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Ακρίσιος, βασιλιάς του Αργός, απ' το γάμο του με την Ευρυδίκη, απέκτησε μόνο μια κόρη, τη Δανάη. Απελπισμένος που δεν αποκτούσε γιο, ζήτησε τη συμβουλή του μαντείου. Αλλά ο χρησμός τον βύθισε σε μεγάλη στεναχώρια, επειδή θα έπρεπε να πάψει να ελπίζει πως θα αποκτούσε κάποια μέρα γιο. Αντίθετα γιο θα αποκτούσε η Δανάη, που θα γίνονταν αιτία του θανάτου του. Για να αποτρέψει το μοιραίο, ο Ακρίσιος, μόλις γύρισε στο Αργός, κατασκεύασε υπόγειο διαμέρισμα από χαλκό και έκλεισε μέσα τη Δανάη, μαζί με την παραμάνη της. Όμως τότε παρουσιάστηκε ο Δίας και ερωτεύθηκε τη Δανάη. Για να φτάσει ως αυτή μεταμορφώθηκε σε χρυσή βροχή, που διαπερνάει τη στέγη και πέφτει στην αγκαλιά της Δανάης. Ο Δίας λαμβάνει έπειτα τη μορφή του και ενώνεται με την κόρη του Ακρίσιου. Κι απ' αυτή την ένωση η αιχμάλωτη βασιλοπούλα αποκτάει ένα γιο, τον Περσέα. Χάρη στην συμπαιγνία της παραμάνης της, η Δανάη κατάφερε για πολύ καιρό να κρύψει την κατάστασή της από τον πατέρα της. Όμως μια μέρα άκουσε ο Ακρίσιος τα κλάματα και τις φωνές του παιδιού και έτσι ανακάλυψε τα πάντα. Έσυρε τότε τη Δανάη μπρος στον βωμό του Διός και της ζήτησε να φανερώσει το όνομα του εραστή της. Η Δανάη αποκρίθηκε πως ήταν ο Δίας. Μα ο Ακρίσιος δεν ήθελε να το πιστέψει. Για να τιμωρήσει την κόρη του, κατασκεύασε μια κιβωτό και έκλεισε τη Δανάη και το παιδί μέσα και τους έριξε στη θάλασσα. Δαρμένη από τα κύματα η κιβωτός έφτασε στη Σέριφο όπου την έβασε στα δίχτυα του ένα ψαράς ο Δίχτυς και ελευθέρωσε τους έγκλειστους. Η Δανάη διηγήθηκε την περιπέτειά τους στον ψαρά, που χωρίς δισταγμό τους πήρε στην καλύβα του για να τους φροντίσει. Μα ο αδερφός του ερωτεύτηκε τη Δανάη και εκείνη υπέφερε τα πάνδεινα, ώσπου την ελευθέρωσε κάποια μέρα ο Περ-

σέας και την έστειλε στο Αργός, όπου έζησε την υπόλοιπή της ζωή.

Ο μεγάλος Βενετσιάνος ζωγράφος του 16ου αιώνα Τισιανός θα εμπνευστεί από το μυθολογικό επεισόδιο αυτό, εικονογραφώντας όπως είναι εύλογο την κορύφωση του δράματος, τη στιγμή δηλαδή που ο Δίας μεταμορφωμένος σε χρυσή βροχή εισβάλλει στα ιδιαίτερα δώματα του αντικειμένου του ερωτικού του πόθου. Το θέμα με τις ερωτικές αναφορές του και τη δυνατότητα που προσέφερε για την απεικόνιση του γυμνού γυναικείου σώματος, θα πρέπει να ήταν ιδιαίτερα αγαπητό στην επίδοξη πελατεία του ζωγράφου, αν κρίνει κανείς από τις αρκετές παραλλαγές στις οποίες μας έχει διασωθεί με κυριότερη αυτή στο μουσείο του Πράδο στη Μαδρίτη, όπου στην αρχική βασική σύνθεση με την ξαπλωμένη γυμνή Δανάη προστίθεται και η κατά τις γραπτές πηγές μνημονευθείσα παραμάνη, να συλλέγει με ένα ανοικτό πανί τη χρυσή βροχή -η οποία εν είδει εικαστικής συμβάσεως αποδίδεται ως βροχή από χρυσά νομίσματα- την προερχόμενη από τον ουρανό. Στην εκδοχή του πίνακα της Νεαπόλεως, ο οποίος προέρχεται όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των εκθεμάτων του μουσείου του Καποντιμόντε από το κληροδότημα της οικογένειας των Φαρνέζε, η γριά θεραπευτή έχει αντικατασταθεί από έναν έρωτα, η στάση του οποίου μαρτυρά το σάστισμά του μπρος στο συμβάν που λαμβάνει χώρα ενώπιόν του. Το έργο που ο ζωγράφος πιθανότατα ξεκίνησε στη Ρώμη στα 1544-1545, ανήκει στην όψιμη δημιουργική περίοδο του Τισιανού, η οποία χαρακτηρίζεται κυρίως από τη ρήξη του ζωγράφου με την έντονη χρωματική πλαστικότητα των νεανικών του έργων, προς χάριν μιας παλέτας σε τόνους ως επί το πλείστον γήινους, με πινελιά άναρχη και ακανόνιστη που εμφανίζει έντονες επιρροές από το ρεύμα του μακιερισμού.

Σειρά εικαστικών δράσεων με τίτλο “Σπλάντζια - Πεδίο Δράσεων Σύγχρονης Τέχνης” θα πραγματοποιηθούν σήμερα στις 8:30 μ.μ. στην πλατεία 1821, με στόχο την ανέλιξη της πλατείας σε πεδίο σύγχρονης εικαστικής δημιουργίας την και την άμεση διαδραστική επαφή του κοινού με τη σύγχρονη τέχνη.

ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

Δράσεις σύγχρονης τέχνης

Στην Αίθουσα Τέχνης ΣΤΟArt θα εγκαινιαστεί η εικαστική έκθεση “Μονογραφίες V” της Jan Liodaki σε επιμέλεια του Ιωάννη Ν. Αρχοντάκη. Διάρκεια 26.9 ως 15.10. Ανοικτά καθημερινά 10 - 11μ.μ. Στον κεντρικό ελεύθερο χώρο της πλατείας θα παρουσιαστεί για μόνο ένα βράδυ η γλυπτική εγκατάσταση “Το Πάρκο της 3ης Διάστασης” με έργα από τους εικαστικούς δημιουργούς: Μαρία Αντωνάτου, Γιώργο Κοκοβλή, Γιάννη Κουτρούλη, Κουτσαυτάκη Λένα, Ευαγγελία Λεργίου, Αλε-

ξάνδρα Μαράτη, Δημήτρη Μεράντζα, Ευτύχη Παλήκαρη, Χρυσούλα Σκεπετζή, Χρήστο Σούλαρη, Rena Stollenwerk, Αντώνη Τριανταφύλλου, Κατερίνα Τσεμπελή και Παναγιώτη Χαβιαρά. Επιμέλεια: Ιωάννης Ν. Αρχοντάκης.

Στον Βενετσιάνικο ναό του Αγίου Ρόκκου θα κλείσει εορταστικά, με σύντομη ξενάγηση από τον κεραμίστα Μανούσο Χαλκιαδάκη, η έκθεση σύγχρονης τέχνης “Θεωρίες C” σε επιμέλεια του Ιστορικού της Τέχνης Κώστα Λάβδα. Συμμετέχουν οι

καλλιτέχνες: Χρήστος Κεχαγιόγλου, Πάνος Κουφός και Μανούσος Χαλκιαδάκης. Στην οθωμανική Υπόγεια Κρήνη της Σπλάντζιας θα κλείσει εορταστικά, με σύντομη ξενάγηση από τους εικαστικούς δημιουργούς Λαμπρινή Μποβιάτσου και Άρις Στοϊδη, η έκθεση σύγχρονης τέχνης “Λουτρικόν” σε επιμέλεια του Ιστορικού της Τέχνης δρ Θανάση Μουτσόπουλου. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Λαμπρινή Μποβιάτσου και Άρις Στοϊδης.

Οι τέσσερις εκθέσεις στον χώρο της πλα-

τείας της Σπλάντζιας παρουσιάζονται σε ξεχωριστούς και σημαντικούς για την ιστορία της πλατείας χώρους, εντάσσονται στο πρόγραμμα “ΧΑΝΙaRT 2015 – Εικαστικές Διαδρομές στον Νομό Χανίων” και συνδιοργανώνονται από την Περιφέρεια Κρήτης, την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων, την Αίθουσα Τέχνης Στοά και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων – Ελαιουργείον. Όλες οι δράσεις θα έχουν ελεύθερη είσοδο.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Ημερίδα για την προσφορά του Εμμανουήλ Κριαρά

Ημερίδα για την προσφορά του Εμμανουήλ Κριαρά στα Γράμματα και στην Κρήτη θα πραγματοποιηθεί σήμερα στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Η πρωινή συνεδρία θα αρχίσει στις 10 π.μ. με ομιλητές τους: Κομνηνή Πηδώνια, Αθανάσιο Καΐση, Μιχαήλ Πασάλη, Σπύρο Κατσαράπιδη, Ελένη Κωβαίου.

Η απογευματινή συνεδρία θα αρχίσει στις 5:30 μ.μ. με ομιλητές τους: Σταμάτη Αποστολάκη, Παναγιώτη Σκορδά, Ερατοσθένη Καψωμένο, Χριστόφορο Χαραλαμπίκη, Κώστα Μουτζούρη.

Στις 7:30 μ.μ. θα γίνει προβολή τηλεοπτικού ντοκουμέντου από την τελευταία δημόσια εμφάνιση του Εμμανουήλ Κριαρά στην εκπομπή “ένα βιβλίο ένα ταξίδι” της Δημοτικής Τηλεόρασης Θεσσαλονίκης.

ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΡΙΑΡΑ

Επίσης, το θρησκευτικό μνημόσυνο του Εμμανουήλ Κριαρά θα τελεστεί αύριο στην Ευαγγελίστρια Στερνών, χοροστατούντος του σεβασμιωτάτου αρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Ειρηναίου.

Ο σεβασμιότατος αρχιεπίσκοπος Κρήτης θα ευλογήσει και τις εργασίες της ημερίδας για τον Εμμανουήλ Κριαρά, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων το Σάββατο 26 Σεπτεμβρίου.

Στο μνημόσυνο, το οποίο θα τελεστεί με τη φροντίδα της Τοπικής Κοινότητας και του Πολιτιστικού Συλλόγου Στερνών, θα συμμετάσχουν το Δημοτικό Σχολείο Στερνών και το Γυμνάσιο Ακρωτηρίου.

ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Συναυλία αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες

Συναυλία αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες με τους “Encore” και “Freak tones” αλλά και συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης θα πραγματοποιηθεί σήμερα στις 7:30 μ.μ. στην πλατεία δίπλα στο Γιαλί Τζαμίσι.

Στο σχετικό Δελτίο Τύπου το Κοινωνικό Στέκι - Στέκι Μεταναστών μεταξύ άλλων αναφέρει: «Ενώ η Ευρώπη σκληραίνει τη στάση της απέναντι στους πρόσφυγες, κλείνει τα σύνορα, υψώνει φράκτες και παρατάσσει στρατό απέναντι σε αμάχους, σε οικογένειες που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο, η αλληλεγγύη δυναμώνει. Παντού αλληλέγγυοι οργανώνονται για να συνδράμουν τους πρόσφυγες, διαμαρτύρον-

ται ενάντια στην Ευρώπη - φρούριο, παρατάσσουν την ανθρωπιά στη βαρβαρότητα».

Όσον αφορά τα Χανιά, στο Δ.Τ. αναφέρεται ότι «η συμμετοχή του κόσμου στην καμπάνια έμπρακτης αλληλεγγύης είναι συγκινητική και ελπιδοφόρα. Καθημερινά πολλοί είναι αυτοί που φέρνουν είδη πρώτης ανάγκης στο Στέκι και στην Terra Verde, που φροντίζουν για την ταξινόμηση και τη συσκευασία των προϊόντων, που διαθέτουν τον χρόνο, την τεχνολογία και τα μεροκάματά τους στις δράσεις της καμπάνιας».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Ο ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Από τα μπροστάνια στα... “rooms for rent”

Πώς τα μπροστάνια και τα περιβόλια έγιναν “rooms for rent” αρχικά και μετά ξενοδοχεία; Ποιοι ήταν οι πρώτοι τουρίστες και γιατί επέλεξαν τον Πλατανιά; Πώς επηρέασε την καθημερινότητα των κατοίκων η μετατροπή του σε υπ’ αριθμόν 1 τουριστικό θέρετρο; Πώς βλέπουν τον Πλατανιά που αγάπησαν πριν από 30 - 35 χρόνια οι ξένοι φίλοι του σήμερα; Με τη βοήθεια κατοίκων και επισκεπτών της περιοχής αναζητούμε το νήμα που συνδέει τον Πλατανιά του χθες με το σήμερα. Ένα νήμα που περνά μέσα από τις δεκαετίες που άλλαξαν τον τόπο και τους ανθρώπους του.

Ο Πάνω Πλατανιάς δεκαετίες πίσω και σήμερα.

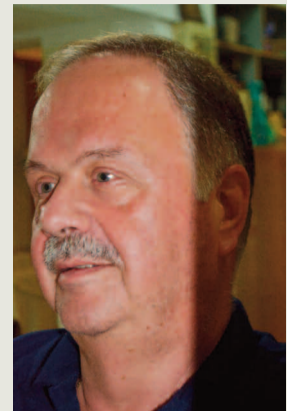

Το “Αυροφίλιπτο” κοντά στην πλατεία ως καφενείο και σήμερα ως εστιατόριο.

«Πάντα φιλόξενοι... ποτέ νεόπλουτοι»

«Υπάρχουν κάποιοι που μιλάνε για νεόπλουτη αντίληψη των Πλατανιανών κ.λπ. Είναι αναληθές και ψεύτικο κάτι τέτοιο. Περιστατικά τέτοια μπορεί να υπάρχουν, όπως παντού, αλλά το χωριό μας το χαρακτήριζε και εξακολουθεί να το χαρακτηρίζει η φιλοξενία». Ο κ. Τιμολέων Φραγκάκης, πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Πλατανιά και συγγραφέας ενός εξαιρετικού βιβλίου για την ιστορία της περιοχής, έχει μελετήσει το παρελθόν του χωριού όσο κανένας άλλος τα τελευταία χρόνια. Ο συνομιλητής μας κάνει ιδιαίτερη μνεία στη «φιλοξενία» που, πέρα από το φυσικό τοπίο, ήταν αυτό που προσκαλούσε τους ξένους τουρίστες. «Ο χωριανός καλούσε τον ξένο στο σπίτι του, σε μια κοινωνική εκδήλωση γι’ αυτό και υπάρχουν άνθρωποι που έρχονται εδώ και 30 - 40 χρόνια. Η φιλοξενία δεν χάθηκε, σίγουρα όχι. Μπορεί το χωριό να αλλοιώθηκε γιατί έπεσε πολύ τιμνέντο, έγιναν μεγάλες κατασκευές, όμως η φιλοξενία όχι».

Ο Τ. Φραγκάκης μιλά για τη φιλοξενία των Πλατανιανών.

ΠΟΛΟΣ ΕΛΞΗΣ

Τον ρωτάμε για το ξέσπασμα του τουρισμού και τη διαμόρφωση του σύγχρονου Πλατανιά τη δεκαετία του '80. «Κατ’ αρχάς είναι σημαντικό να τονιστεί πως ο Πλατανιάς είχε πάντα κίνηση. Και την περίοδο πριν τη χούντα, επειδή ήταν κοντά στα Χανιά και είχε τις φυσικές ομορφιές, ήταν πόλος έλξης για τους Χανιώτες. Δεν υπήρχαν τότε Ι.Χ., αλλά με λεωφορεία ο κόσμος ερχόταν και ειδικά την Καθαρά Δευτέρα επικρατούσε το αδιαχώρητο. Το χωριό είχε δύο μεγάλες ταβέρνες, τον “Πλάτανο” του Κουκούτση και τον “Μύλο του Κερατά”. Μπακάλικα, φούρνο, κρεπωλειό, κουρείο, ραφείο, συν η θάλασσα φυσικά και βέβαια κοντά στα Χανιά. Τέλος πολύ πράσινο, νερά, πλατάνια». Οσο για την οικονομία του χωριού, βασιζόταν στην αγροτική παραγωγή. «Πάρα πολλά κηπευτικά, που με τρίκυκλα και φορτηγάκια μεταφέρονταν στα Χανιά. Οι κάτοικοι, σε γενικές γραμμές, είχαν χρήματα γιατί πέρα από τα κηπευτικά, είχαμε πολλές εξαγωγές εσπεριδοειδών στις τότε ανατολικές χώρες που έφερναν πολύ καλά εισοδήματα, ενώ ακολούθησαν τα φυτώρια με τα λουλούδια και οι ελιές. Υπήρχε μία οικονομική υποδομή. Και οι άνθρωποι επένδυσαν στον τόπο τους. Εφτιαξαν τα σπίτια τους, έφτιαξαν ξενοδοχεία, δωμάτια, δεν τα έδωσαν εκτός του Πλατανιά. Η τουριστική ανάπτυξη ξεκίνησε με ένα δωματάκι που διέθετε ο καθένας στο σπίτι του. Μετά πήγαμε στα “rent rooms”. Θυμάμαι τον περίφημο “Ζορμπά”, ο Νικόλαος Αρβανίτης, είχε έναν στάβλο, πούλησε τις αγελάδες και το έκανε... δωμάτιο. Ήταν περιζήτητος γιατί οι ξένοι που έρχονταν ζητούσαν τον... Ζορμπά. Αρχισε να έρχεται περισσότερος κόσμος, να αυξάνονται οι απαιτήσεις του και έτσι χρειάστηκαν καλύτερα δωμάτια, ενοικιαζόμενα και μετά το '83 να γίνονται τα ξενοδοχεία με πρωτεργάτη τότε τον Δημόπουλο».

Ο ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΑΣ ΚΑΙ Ο “ΜΥΛΟΣ”

Ζητάμε από τον κ. Φραγκάκη να θυμηθεί κάποια περιστατικά που αφορούν την περιοχή. «Υπήρχε ένας χωροφύλακας από τη Σπεία. Αυστηρός πολύ. Αυτός, λοιπόν, την εποχή που πρωτοξεκίνησαν οι τουρίστριες να κάνουν μπάνιο στην παραλία γυμνόστηνες τις κυνηγούσε για να ντυθούν. Ήταν από τα... χαρακτηριστικά της εποχής. Επίσης αξίζει να αναφέρουμε το πώς βγήκε το όνομα “Μύλος του Κερατά”. Ένας από τους ιδιοκτήτες του, ο Δημήτρης ο Καβρός, ένας καλαμπουρτζής, άνθρωπος της παρέας, που κάθε φορά που ερχόταν στα κέρατα του, έβαζε τα κέρατα στο κεφάλι. Ετσι και πήρε το όνομα “Μύλος του Κερατά”, που έχει μείνει ως τώρα» θυμάται.

Από το 1976 κάθε χρόνο στον Πλατανιά η παρέα της φωτογραφίας. Νέοι έρχονται για να εργαστούν στα χωράφια της περιοχής.

Οι Γερμανοί εργάτες - τουρίστες

Τέλη δεκαετίας του '70 και ομάδες νέων από τη Δυτική Ευρώπη -Γερμανία, Βέλγιο, Γαλλία- καταφτάνουν στην "παρθένα" ακόμα τουριστικά Κρήτη. Ενθουσιάζονται από το τοπίο και τη φιλοξενία και παραμένουν και τον χειμώνα. Για τα προς το ζην εργάζονται στο μάζεμα της ελιάς, των πορτοκαλιών, στα χωράφια. Ανάμεσα σε αυτούς η Μάργκοτ Σέμπερ, η Χέικ Ζίμμερμαν και ο Ράινερ Ρότσερ από τη Γερμανία, όπως και η φίλη τους Ελίν Φλάτβαλ από τη Νορβηγία, που τους συ-

ναντάμε στην αγαπημένη τους θέση στο "Αυροφίλτο" να πίνουν ρετσίνα. Από το 1976 κάθε χρόνο επισκέπτονται τον Πλατανιά!

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΑ ΧΩΡΑΦΙΑ

«Τι θυμάμαι από τον Πλατανιά το 1976, όταν πρωτοήλθα; Ήταν ένα πολύ, πολύ, πολύ μικρό χωριό. Φαντάσου ότι υπήρχε και τότε ο "Μύλος του Κερατά" και μας φαίνονταν τόσο μακριά να πάμε για φαγητό και σήμερα απλά είναι στη... μέση του χωριού» λέει η Χέικ. Ηρθε για διακοπές το καλοκαίρι του 1976 και επέστρεψε τους πρώτους μήνες του 1977. Εκτοτε για 5 χρόνια ερχόταν κάθε χειμώνα «για το μάζεμα των πορτοκαλιών, στις ελιές, αλλά και στα χωράφια». Σκληρή δουλειά για γυναίκες; «Ήταν, αλλά ήμασταν πολύ νέες τότε», συμπληρώνει η Μάργκοτ.

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Όπως και σήμερα στις πλατείες έτσι και τότε οι αλλοδαποί Δυτικοευρωπαίοι όμως, περίμεναν στο καφενείο κάθε πρωί όπου ο κάθε αγρότης περνούσε και έπαιρνε το προσωπικό που είχε ανάγκη. «Δουλεύαμε παράνομα φυσικά, ούτε άδειες, ούτε τίποτα. Καθόμασταν στο καφενείο και ποτέ δεν έμπαιναν οι γυναίκες, περίμεναν απέξω, το ίδιο και τα παιδιά, μέσα μόνο άντρες και εμείς», αναφέρει η Μάργκοτ. Όσο για τη διαμονή... δεν τη λες και λουξ. «Ένα δωματάκι, δύο κρεβάτια, τα βασικά. Για να τηλεφωνήσεις στη Γερμανία; Υπήρχαν δύο τηλεφώνια. Το ένα το είχε η μητέρα του κ. Τιμολέοντα Φραγκάκη, η Ελευθερία και ένα άλλο σε ένα μικρό μπακάλικο λίγο πιο κάτω. Όταν θέλαμε να τηλεφωνήσουμε στη Γερμανία, έπρεπε να γυρίζουμε το καντράν για ώρες... Ήταν προτιμότερο να στείλεις γράμμα!».

Άλλοι αλλοδαποί εκείνοι την εποχή στην περιοχή ήταν οι Αμερικανοί, στρατιωτικοί κυρίως από τη Βάση, αλλά και πολλοί "χίπις" που έμεναν σε καλύβες στο ποτάμι και στη θάλασσα.

Ο χρόνος περνούσε αργά και ήσυχα. Όταν δεν εργάζονταν οι συνομιλητές μας λένε ότι κάθονταν στην παραλία ή τα καφενεία. Σπάνια θα πήγαιναν Χανιά καθώς τα μπαρ εκεί ήταν ακριβά για την εποχή. «Οι άνθρωποι ήταν ωραίοι, η παραλία καταπληκτική, θαυμάσιες οι ταβέρνες, περνούσαμε υπέροχα» μας εξηγεί η Ελίν και όλοι έχουν να θυμούνται τις γεύσεις της εποχής καθώς στα ταβερνεία του χωριού το φαγητό σερβιρόνταν κατευθείαν από το τσουκάλι.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΧΡΗΜΑ - ΛΙΓΟΤΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Πώς όμως βλέπουν σήμερα τον Πλατανιά οι άνθρωποι που εδώ και 40 σχεδόν χρόνια δεν τον εγκαταλείπουν; «Έχουμε πάρα πολλούς φίλους, πολλούς γνωστούς. Υπάρχει ακόμα το αίσθημα φιλοξενίας. Πολλοί από αυτούς έχουν έρθει και στα σπίτια μας στη Γερμανία. Έχουμε μια διαφορετική σχέση» αναφέρει η Χέικ, ενώ η Μάργκοτ συμπληρώνει. «Δεν υπήρχε τουρισμός, ξενοδοχεία, καταστήματα, μπαρ. Η ζωή ήταν πιο άνετη. Τώρα είναι πιο σκληρή! Μπορεί οι άνθρωποι τότε να μην είχαν τις σημερινές ευκολίες, αλλά σήμερα όλο δουλεύουν, πολύ άγχος και μπορεί να έχουν περισσότερα χρήματα, αλλά σίγουρα πολύ λιγότερο χρόνο».

«Συνεχίζουμε να ερχόμαστε κάθε χρόνο για να δούμε τι κάνουν. Είτε τον Μάιο είτε τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο. Μια φορά ήρθαμε Ιούλιο... αλλά δεν θα το ξανακάνουμε» λήγει την κουβέντα μας ο Ράινερ.

Ο χώρος δίπλα στον "Μύλο του Κερατά" πριν από 30 χρόνια (κάτω) και σήμερα (αριστερά).

Η κάρτα του παλιού "Μύλου του Κερατά".

«Ο Πλατανιάς που γνώρισα και αγάπησα»

Μέρος του χωριού με το σχολείο το 1972 και όπως είναι σήμερα.

«Ο Πλατανιάς ήταν ένας παράδεισος. Ενα μεγάλο τμήμα του ποταμού Κερίτη διέσχιζε το χωριό κι έδινε κίνηση σε δύο νερόμυλους, ενώ μέσα από αυλάκια πότιζαν οι άνθρωποι τα χωράφια τους. Νερά παντού και πολλά πλατάνια. Γι' αυτό και Πλατανιάς». Ο 53χρονος Κυριάκος Λουραντάκης, ιδιοκτήτης της ιστορικού, φημισμένου μπαρ "Ουτοπία", γυρίζει πίσω το ρολόι του χρόνου για να θυμηθεί τον Πλατανιά που γνώρισε ως παιδί. Τον Πλατανιά ως ένα μικρό χωριό, γεμάτο πλατάνια, αγελάδες, μποστάνια και... αμμούτσες. Την εποχή εκείνη άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτοι τουρίστες. "Τουρίστες - εργάτες" για την ακρίβεια, όπως θα διευκρινίσει κατά τη διάρκεια της κουβέντας μας...

Ο Κ. Λουραντάκης μας μιλά για τον Πλατανιά των παιδικών και εφηβικών του χρόνων.

ΕΝΑΣ (ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ) ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

«Το χωριό πριν τη δεκαετία του '70 ζούσε από τα χωράφια. Καλλιεργούσαν λαχανικά, τη φημισμένη πλατανιανή ντομάτα, ενώ η κινητήριος δύναμη στον κάμπο ήταν τα πορτοκάλια. Επίσης, ήδη από τη δεκαετία του '50 ήταν ανεπτυγμένη η παραγωγή γάλακτος από αγελάδες. Σχεδόν κάθε σπίτι είχε κι έναν στάβλο και μάλιστα υπήρχε συνεταιρισμός γάλακτος», σημειώνει ο κ. Λουραντάκης ανατρέχοντας στην προ-τουριστική περίοδο του χωριού.

Λίγο αργότερα θα έρθει η "επανάσταση" των μουρέλων! «Το ΚΕΓΕ είχε βγάλει μια πατέντα όπου έκοβαν τη ρίζα της παλιάς ελιάς σε κύβους, έβαζαν τους κύβους σε θερμοκήπιο με άμμο κι όταν έβγαζε ένα "μάτι" ο κύβος, το φύτευαν σε ένα σακουλάκι. Αυτό το σακουλάκι εκείνη την εποχή έκανε 500 δραχμές!», τονίζει ο κ. Λουραντάκης και συμπληρώνει ότι αυτή η πατέντα υπήρξε ιδιαίτερα επικερδής, ενώ αμέτρητα είναι τα μουρέλα από τον Πλατανιά που φυτεύτηκαν τότε στην Κρήτη και την υπόλοιπη Ελλάδα, αλλά και την Παλαιστίνη, το Ισραήλ, την Τυνησία, μέχρι και την Κίνα!

Είναι ακόμα η εποχή που οι παραθαλάσσιες περιοχές αποκάλυπταν απαξιωτικά "αμμούτσα" και δίνονταν "εκδικητικά" για προίκα στους γαμπρούς καθώς η καλλιέργειά τους απαιτούσε πολύ μεγαλύτερες ποσότητες νερού. Αντίθετα ο κάμπος και οι περιοχές κοντά στο ποτάμι άξιζαν μια περιουσία καθώς εξασφάλιζαν το εύκολο και δωρεάν πότισμα των καλλιεργειών.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ "ΕΦΑΓΕ" ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

Οι πρώτες σημαντικές αλλαγές στη φυσιογνωμία του χωριού θα έρθουν κατά τη διάρκεια της χούντας, όταν το καθεστώς των συνταγματαρχών αποφασίζει να φέρει την ανάπτυξη στον Πλατανιά και το Μάλεμε. Οι μπουλντόζες πιάνουν δουλειά, ο δρόμος της παλιάς εθνικής διαπλατώνεται, διαμορφώνεται η πλατεία και

δημιουργούνται τα πρώτα πεζοδρόμια. Δεκάδες, ωστόσο, πλατάνια πέφτουν θύματα της... ανάπτυξης.

«Κόπηκαν πάνω από 70 πλατάνια στον κεντρικό δρόμο, κόπηκε όλη η ομορφιά του χωριού! Μεταξύ των δέντρων αυτών θυμάμαι ένα τεράστιο πλατάνι έξω από το μαγαζί "Πλάτανος" όπου δύο άτομα δεν μπορούσαν να το αγκαλιάσουν», αναφέρει ο κ. Λουραντάκης. Οι αλλαγές αυτές σηματοδοτούν το πέρασμα του Πλατανιά σε μια άλλη εποχή. Οι πρώτοι τουρίστες έκαναν την εμφάνισή τους και μαζί τους άρχισε πολύ δειλά να ανοίγεται μία νέα αγορά που έμελλε να σημαδέψει την ταυτότητα του Πλατανιά τα επόμενα χρόνια.

ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ - ΕΡΓΑΤΕΣ

Ωστόσο, οι πρώτοι ταξιδιώτες που φτάνουν στο χωριό προς τα τέλη της δεκαετίας του '60 δεν θυμίζουν σε τίποτα τους σημερινούς τουρίστες που επιζητούν και απολαμβάνουν τις ευκολίες των μεγάλων ξενοδοχείων. Στα Μάταλα ανθούν οι "χίπς", ενώ στον Πλατανιά καταφθάνουν νέοι άνθρωποι με ένα σακίδιο στον ώμο που ταξιδεύουν για να γνωρίσουν τον κόσμο, συνδυάζοντας τη δουλειά με την περιπέτεια: «Τότε υπήρχε ακόμα ο ψυχρός πόλεμος και οι εργάτες που είχαμε ήταν Ευρωπαίοι, Γάλλοι, Άγγλοι, Βέλγοι, Ολλανδοί κ.ά. Αυτοί μάζευαν την παραγωγή, πορτοκάλια ή ελιές και τα χρήματα που έβγαζαν τα έτρωγαν στα καφενεία και τα μπαρ της εποχής», θυμάται ο κ. Λουραντάκης. Κάποιοι από αυτούς έμεναν σε καλύβες κοντά στο ποτάμι, ενώ ορισμένοι περνούσαν μήνες ολόκληρους στον Πλατανιά...

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΙ

Η περίοδος της τουριστικής αθωότητας στον Πλατανιά θα λάβει τέλος προς τα τέλη της δεκαετίας του '70 και τις αρχές του '80. «Τότε άρχισαν να έρχονται οργανωμένοι τουρίστες με τη "Star Tours" του Δημόπουλου και το χωριό άρχισε να στρέφεται στον τουρισμό. Ο,τι χρήματα υπήρχαν από τα μουρέλα και τα χω-

ράφια έπεσαν εκεί. Αρχικά υπήρχαν τα "rooms for rent", ο Ζορμπάς ο Αρβανίτης, ο Φουμάκης και η κυρία Άννα Βαρουξάκη. Μετά ξεκίνησαν τα επιπλωμένα διαμερίσματα, που επιδοτούνταν από έναν αναπτυξιακό νόμο του ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια τα ξενοδοχεία», σημειώνει ο κ. Λουραντάκης.

Λίγα χρόνια νωρίτερα, το 1978, ο ίδιος ως εργαζόμενος θα υποδεχθεί τους πρώτους οργανωμένους τουρίστες που καταφθάνουν στο "Villa Platanias" και στο "Hotel Platanias". Το χωριό μπαίνει από τότε στην τροχιά της τουριστικής ανάπτυξης. Μετά τα πλατάνια που "εξαφανίστηκαν" για χάρη των υποδομών, έχουν σειρά οι καλαμιές που είχαν φυτευτεί για την προστασία των εσπεριδοειδών από τον βοριά. «Ξεριζώθηκαν όταν άρχισαν να κτίζονται ξενοδοχεία, τα πορτοκάλια είχαν αρχίσει να περνούν σε δεύτερη μοίρα».

Η "ΟΥΤΟΠΙΑ" ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

Ο κ. Λουραντάκης μετά από χρόνια δουλειάς στον τουριστικό τομέα αποφασίζει το 1987 να δημιουργήσει τη δική του επιχείρηση, το περίφημο μπαρ "Ουτοπία", που για περίπου 15 χρόνια αποτελούσε σταθερό σημείο αναφοράς για όλα τα Χανιά στον χώρο της διασκέδασης.

«Το μαγαζί δημιουργήθηκε στον κήπο της μητέρας μου. Η "Ουτοπία" συνδύαζε τις αναμνήσεις που είχα ως παιδί από τον χώρο αυτό με τη δουλειά. Θυμάμαι να παίζω με τα χέλια και τις κελώνες στην αυλή. Ηθελα, λοιπόν, να μείνει αυτή η ομορφιά που χαρακτήριζε παλιά το χωριό. Να μείνουν το πράσινο και τα νερά», εξηγεί ο κ. Λουραντάκης.

Τον ρωτάμε τι νομίζει ότι κέρδισε και τι έχασε ο Πλατανιάς μέσα από τη ραγδαία τουριστική ανάπτυξη που γνώρισε: «Σίγουρα κερδίσαμε χρήματα, αλλά αλλοιώθηκε η φυσική ομορφιά του χωριού. Τα νερά θα έπρεπε να τρέχουν ακόμα μέσα στο χωριό και τα πλατάνια ήταν λάθος που κόπηκαν», απαντά.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΝΕΑ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

“Micro μ Festival”

Το ετήσιο ελληνικό διαγωνιστικό φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους “Micro μ”, διάρκειας μίας ημέρας θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 3 Οκτωβρίου στις 7:30 μ.μ. ταυτόχρονα σε δέκα πόλεις σε όλη την Ελλάδα αλλά και στο Παρίσι.

Τα Χανιά η διοργάνωση θα φιλοξενηθεί στο στούντιο “Οξω Νου” και οι υπόλοιπες ελληνικές πόλεις είναι η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, η Ρόδος, η Πτολεμαίδα, η Κέρκυρα, η Βέροια, η Ξάνθη και το Ηράκλειο.

Το φεστιβάλ βασίζει την ιδιαιτερότητά του σε μια σημαντική καινοτομία: Την προβολή 15 ταινιών μικρού μήκους την ίδια ημέρα και ώρα σε πολλές πόλεις ταυτόχρονα και τη “ζωντανή” αναμετάδοση των αποτελεσμάτων.

Οι 15 ταινίες του 5ου “Micro μ Festival” που θα διεκδικήσουν το έπαθλο αξίας 1,500 ευρώ, ευγενική προσφορά της RGB Studios, είναι:

1. Dolls του Εμμανουήλ Λεβεντέλη
2. Escape Shadows (from Athens) του Αντώνη Ροζάκη
3. For Ever Young του Σπύρου Χαλαμπους
4. Killing My Girl του Τάσου Γιαπουτζή
5. Pyramid του Γαλαξία Σπανού
6. The Bust του Μιχάλη Δημητρίου
7. The Gift of Magi της Ισμήνης Δασκαρόλη
8. XRATS του Γεωργίου Ευαγγελόπουλου
9. Αισθάνεσαι τυχερός; του Ευάγγελου Βροχίδη
10. Ανεπιθύμητος του Φοίβου Κοντογιάννη
11. Απαγωγή του Αντώνη Σωτηρόπουλου
12. Για Πάντα του Νίκου Μανδρακά
13. Καθημερινή Εργασία των Βαγγέλη Καραμαρίγου & Ζαχαρία

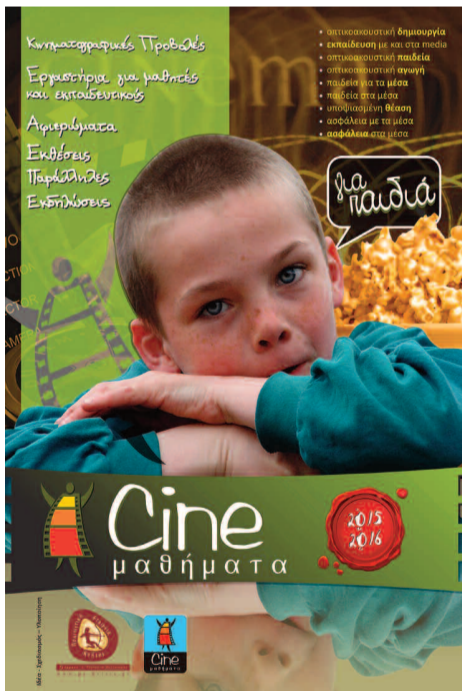

Μαυροειδή 14. Πέντε Τρόποι Να Πεθάνεις της Ντάνα Παπαδάκης 15. Στ'Αλήθεια του Κωνσταντίνου Φραγκούλη.
Εισιτήριο: 7 €, προώληση 6 €.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Κινηματογραφικό πανόραμα

■ Με εκπαιδευτικό και κοινωνικό χαρακτήρα

Το 3ο Κινηματογραφικό Πανόραμα “ΧΑΝΙΑ cine-Ιστορίες 2015” θα πραγματοποιηθεί από 29 Οκτωβρίου έως 1η Νοεμβρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων και αμέσως μετά θα ξεκινήσουν οι δραστηριότητες της εκπαιδευτικής δράσης “cine-Μαθήματα” που θα απλωθούν σε όλη τη σχολική χρονιά.

Στη σχετική ανακοίνωση αναφέρεται ότι τα τελευταία δέκα χρόνια «στις δύο δράσεις έχουν συμμετάσχει μέχρι σήμερα περίπου 40.000 μαθητές και περισσότεροι από 10.000 ενήλικοι θεατές».

Επίσης, εκτός από τον σημαντικό παιδαγωγικό χαρακτήρα τους, έχουν τα τελευταία 2 χρόνια και έντονο κοινωνικό χαρακτήρα καθώς στο πλαίσιο των προβολών έχει υιοθετηθεί η ελεύθερη είσοδος με κοινωνικό εισιτήριο, με αποτέλεσμα τη συγκέντρωση περίπου 4,5 τόνων τροφίμων κάθε χρονιά, τα οποία μοιράζονται σε 11 κοινωνικές δομές των Χανίων.

Τις επόμενες ημέρες θα ανοίξει ο δικτυακός τόπος <http://cine-istories2015.blogspot.gr/> για ενημέρωση γύρω από το πρόγραμμα και τις δράσεις.

Το 3ο Διεθνές Πανόραμα Κινηματογράφου ΧΑΝΙΑ cine-Ιστορίες 2015 και τα cine-Μαθήματα 2015 - 2016 αποτελούν παραγωγή της Πολιτιστικής Εταιρείας Κρήτης.

ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΑ ΧΙΩΤΑΚΗ

Εκθεση ελεύθερου σχεδίου

Εκθεση των συμμετεχόντων του εργαστηρίου “Ελεύθερο σχέδιο εκ του φυσικού με γυμνό μοντέλο” θα λάβει χώρα αυτό το Σαββατοκύριακο στο παλιό και ατμοσφαιρικό νεοκλασικό (οικία Χιωτάκη) επί της οδού Ηρ. Πολυτεχνείου. Το θέμα του εργαστηρίου φέτος ήταν “φως και σκιά” με έμφαση στη σπουδή της φόρμας, την ελεύθερη σχηματοποίηση της σύνθεσης και τις ποιότητες που διαμορφώνονται παρατηρώντας το φως.

Οι ώρες λειτουργίας της έκθεσης είναι 7 μ.μ. - 10 μ.μ. και τις δύο μέρες.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

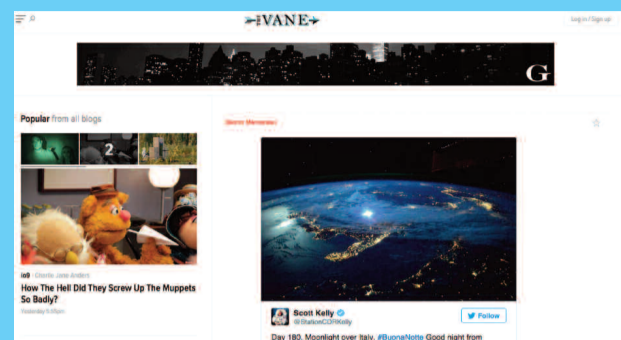
Μουσική βραδιά με το “Τριώνυμο”

Διασκευές Old time classic rock από δεκαετίες '60 και '70 θα παρουσιάσει το μουσικό σχήμα “Τριώνυμο” σήμερα στις 9:30 μ.μ. στο “Μεγάλο Ο”.

Σπύρος Κουτσορινάκης - κιθάρα φωνή.
Σταμάτης Ζολινδάκης - μπάσο.
Λευτέρης Κουκουράκης - τύμπανα φωνή.
Είσοδος: 5 ευρώ.

σερφ@ρίσματα

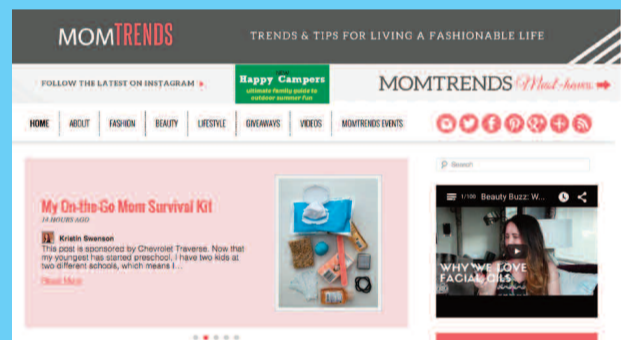
Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Καιρικό και όχι μόνο!

<http://thevane.gawker.com>

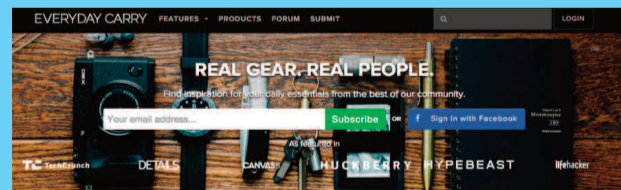
Φωτογραφίες από το διάστημα, από διάφορα σημεία του πλανήτη και με διάφορα καιρικά φαινόμενα ως... φόντο. Αυτή είναι η ιδέα του συγκεκριμένου site που απευθύνεται στους λάτρεις του καιρού - και όχι μόνο- και στόχο έχει να μαζεύει στοιχεία από blogs και sites που αφορούν τον καιρό και να τα παρουσιάζει συγκεντρωμένα εδώ. Εκτός των άλλων θα βρείτε όλες τις νέες (αλλά και παλαιότερες) έρευνες που έχουν να κάνουν με τα καιρικά φαινόμενα, ενδιαφέροντα βίντεο και ενσταντανέ που σπανίως “πιάνει” η κάμερα και ένα σωρό ακόμα πληροφορίες. Δείτε το.

Για μανούλες

www.momtrends.com

Πώς επιβιώνει η σύγχρονη μαμά που παράλληλα πρέπει να είναι άφογη επαγγελματίας και σύζυγος; Ρίξτε μια ματιά σε μυστικά και τρικ μαμάδων που φαίνεται πως τα... καταφέρνουν όσο το δυνατόν καλύτερα μπορούν, δείτε τα απαραίτητα που χρειάζεται να κουβαλάτε μαζί σας αν έχετε πιτσιρίκια -ή μωρά- διαβάστε τρικ για να κρατάτε αφοσιωμένα τα παιδιά σας, όταν ταξιδεύετε ή όταν πρέπει να πειστούν να κάτσουν ήσυχα, για να ασχοληθείτε με κάτι δικό σας, δείτε συνταγές που φιλοδοξούν να τα πείσουν να φάνε φρούτα και λαχανικά, ανακαλύψτε γκάτζετ που κυκλοφορούν στην αγορά και έχουν να κάνουν με την ασφάλεια των μικρών σας και μπειτέ σε μια κοινωνία, που θα “γνωρίσετε” καθημερινές μαμάδες, που προσπαθούν και πολλές φορές τα καταφέρνουν, να βγαίνουν αλώβητες από την πιεστική τους καθημερινότητα.

Εξοπλισμός που... ξελασπώνει

<http://everydaycarry.com>

Τρυπώστε στα άδυτα του Τζέιμς Μποντ. Ψαχουλέψτε στις τσέπες των καλύτερων γκατζετάκηδων του κόσμου και ανακαλύψτε αντικείμενα που θα σας κάνουν να τρίβετε τα μάτια σας! Εδώ, θα βρείτε μια τεράστια γκάμα αντικειμένων που όχι μόνο θα διευκολύνουν τη ζωή σας, αλλά παράλληλα θα σας κάνουν να βγαίνετε ασπροπρόσωποι σε κάθε μικρή ή μεγάλη “δυσκολία” αντιμετώπιζετε. Από το πώς να ανοίξετε τη σφηνωμένη κονσέρβα, μέχρι σούπερ πολυεργαλεία και όλος ο εξοπλισμός... επιβίωσης που ζυγίζει ελάχιστα, αλλά ξεπερνά κάθε εμπόδιο. Το site έχει μνησθεί από το techcrunch, το life-hacker και πολλά άλλα του είδους και αν κρύβετε μέσα σας έναν Μαγκάιβερ, τότε θα το εκτιμήσετε στα σίγουρα.

παιδότοπος

ΑΠΟ ΤΑ "ΜΑΝΤΑΤΑ" ΤΟΥ 4ου ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

Παιχνιδοδημιουργήματα και όχι μόνο

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
Διασκεδαστικός, πολύ διασκεδαστικός, ο σημερινός «Παιδότοπος» καθώς φιλοξενεί τα παιχνιδοδημιουργήματα που "αλίευσα" στα δύο τελευταία (με αριθμ. 8 και 9) φύλλα της μοναδικής στο είδος της (το ξαναγράφω και σήμερα) εφημερίδας του 4ου Νηπιαγωγείου Κισάμου, τα οποία κυκλοφορήθηκαν την

περασμένη σχολική χρονιά και όχι μόνο.
Διασκεδάστε μαθαίνοντας ή μάθετε διασκεδάζοντας μέσω "των Μαντάτων", αν προτιμάτε, λοιπόν! Να 'ναι καλά τόσο οι υπέροχες δασκάλες των παιδιών, η Άννα Στεφανουδάκη, η Ευανθία Ελευθεριάδου, η Ιωάννα Κολοκυθά, η Άννα Μούντη και η Αγγελική Μεντάκη, όσο και η έχουσα την ευθύνη των παιχνι-

δοδημιουργημάτων ειδική συνεργάτης της εφημερίδας νηπιαγωγός Κέλυ Νικολακάκη που φρόντισαν γι' αυτό!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

Πατατοκατασκευές...

**ΜΙΑ ΠΑΤΑΤΑ... ΜΑ ΤΙ ΠΑΤΑΤΑ! ΜΙΑ ΠΑΤΑΤΑ... ΠΑΙΧΝΙΔΙΑΡΙΚΙΑ
ΜΙΑ ΠΑΤΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΗΝ ΤΡΩΜΕ ΜΑ ΣΕ ΧΟΡΤΑΙΝΕΙ ΑΠΟ ΧΑΡΑ..!**

Τα παιδιά, μικρά και μεγάλα, μπορούν να φτιάξουν τις δικές τους σφραγίδες από πατάτες με πολύ απλό τρόπο. Υστερα έχουν τη δυνατότητα να διακοσμήσουν με αυτές κάρτες, σελίδες ζωγραφικής, χαρτόκουτες.

Ακόμα και μπλουζάκια, τζιν, υφασμάτινες τσάντες ή πάνινα παπουτσάκια, όμως σε αυτές τις περιπτώσεις είναι προτιμότερο να χρησιμοποιήσετε χρώματα που δε ξεθωριάζουν.

ΠΑΤΑΤΟΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ:

- Ωμές πατάτες διαφόρων μεγεθών (ανάλογα με το σχέδιο και το μέγεθος που θα έχει η κάθε σφραγίδα μας).
- 1 κοφτερό μαχαίράκι
- Κουπ πατ με σχέδια της επιλογής σας (προαιρετικά)
- μολύβι
- Χρώματα όπως (τέμπρες, νερομπογιές, δαχτυλομπογιές ή ανεξίτηλες μπογιές αν χρειάζεται) και ένα πλαστικό ή χάρτινο πιάτο ή μπολάκι.
- Υλικά που θέλετε να απεικονίζουν τις σφραγίδες σας (χαρτί Α4, χαρτόνι, εφημερίδες, χαρτόκουτα, παλιά ή καινούργια υφάσματα κ.λπ.).

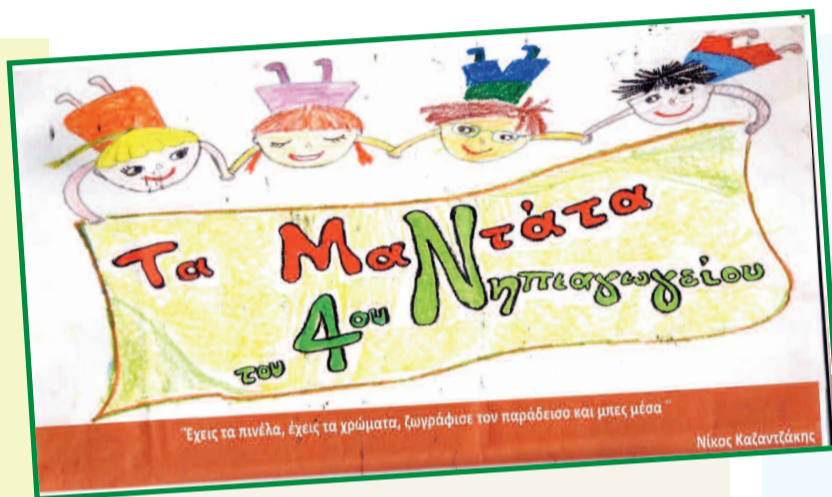
ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ:

Κόβουμε τις πατάτες στη μέση (συνήθως κατά πλάτος). Για να φτιάξουμε μια σφραγίδα με το σχέδιο ενός κουπ πατ, το πιέζουμε λίγο προς τα μέσα και χαράσσετε το σχήμα, κάτι που μπορεί να κάνει και το παιδί. Στη συνέχεια αφαιρούμε με το μαχαίράκι το εξωτερικό κομμάτι της πατάτας, ύστερα το κουπ πατ και είναι έτοιμη η σφραγίδα. Διαφορετικά με ένα μαχαίράκι δίνουμε στις πατάτες απλά σχέδια ή και πολύπλοκα, ανάλογα με το μεράκι μας ή ζητάμε από τα παιδιά να χαράξουν με μολύβι το σχέδιο που θα κόψουμε. Βουτάμε τη σφραγίδα μας στο χρώμα και ύστερα στην επιφάνεια που θέλουμε και... καλή διασκέδαση!

Ανέκδοτο!@#*η?

Η μαμά λέει στο γιό της:

- Κωνσταντίνε έλα να φας...
- Τι είναι αυτό μαμά;
- Σφακιανή πίτα αντράκι μου!!!
- Γιατί; Την έχουν σφάξει;!!!

Πατατοογλαστρούλα

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ:

- Μια μεγάλη πατάτα
- Βαμβάκι ή χώμα
- Ματάκια έτοιμα για κατασκευές ή καλύτερα από χαρτί, αυτοκόλλητα
- Ανεξίτηλο μαρκαδόρο
- Κόλλα
- Μαχαίρι και κουτάλι

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ:

Κόβουμε μια φέτα από τις δύο άκρες της πατάτας έτσι ώστε να είναι σταθερή και με ένα κουτάλι σκάβουμε την κορυφή της έτσι ώστε να δημιουργήσουμε έναν εσωτερικό χώρο που θα προσθέσουμε το βαμβάκι ή το χώμα και τα σποράκια από φασολάκια, φακές κ.λπ. Κολλάμε μπροστά από την πατάτα τα ματάκια και ζωγραφίζουμε το υπόλοιπο πρόσωπο. Τοποθετήστε την καινούργια σας γλάστρα σε ένα παράθυρο και περίπου σε μια εβδομάδα θα έχει αποκτήσει μαλλάκια...!

Αινίγματα

**Γριά δεν είναι, καμπούρα έχει
άνδρας δεν είναι, μουστάκια έχει
στο παράθυρο κάθετα,
τέσσερα πόδια έχει
και όλα τα προσέχει.**

Τι είναι;

**Σφυρίζει, βουίζει, βογκάει, τρίζει
τον ακούς μα δεν τον βλέπεις.**

Τι είναι;

Οποιοι έρχονται και πάνε, απ' το χέρι την κρατάνε.

Τι είναι;

Γλωσσοδέτες

**Ο παπάς ο παχύς,
έφαγε παχιά φακή.
Γιατί παπά παχύ
έφαγες παχιά φακή;**

ΚΑΣΤΡΑΚΙΑ ΑΠΟ ΑΜΜΟ ΠΟΥ... ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟ!

ΥΛΙΚΑ:

- 4 φλιτζάνια άμμο
- 2 φλιτζάνια καλαμποκάλευρο
- 2 φλιτζάνια νερό
- κάποιο παλιό κατσαρόλι
- Κοχύλια και πετρούλες για διακόσμηση
- 1 κομμάτι χαρτόκουτα ή σκληρό χαρτόνι για βάση
- 1 μπολ με νερό.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Ανακατεύουμε την άμμο και το καλαμποκάλευρο σε ένα παλιό κατσαρόλι όπου προσθέτουμε το νερό. Ζεσταίνουμε το μίγμα σε χαμηλή θερμοκρασία και το ανακατεύουμε με κάποιο ξυλάκι μέχρι να πάρει τη μορφή παχιάς λάσπης. Στη συνέχεια βάζουμε το μίγμα αυτό σε ένα άλλο μπολ ώστε να παγώσει. Όταν είναι έτοιμο το δίνουμε στο παιδί μας για να το πλάσει πάνω σε κάποια εφημερίδα και του εξηγήσουμε ότι μπορεί να σχηματίσει ένα κάστρο έχοντας ως βάση την χαρτόκουτα. Οπότε στεγνώνει το μίγμα μπορεί να βρέχει τα κεράκια του με νερό για να συνεχίσει (από το μπολ με το νερό που θα του έχουμε δώσει). Πριν η άμμος στεγνώσει μπορεί να διακοσμήσει το κάστρο με κοχυλάκια.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΝΗΜΗΣ ΜΕ ΚΟΧΥΛΙΑ

ΥΛΙΚΑ:

- Κοχύλια
- Μαρκαδόρο
- 2 ίδιες σειρές αυτοκόλλητων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

Γυρίζουμε τα κοχύλια από την ανάποδη πλευρά και στη συνέχεια τους δίνουμε τα αυτοκόλλητα για να τα κολλήσουν σε αυτά καλλιεργώντας συγχρόνως τη λεπτή τους κινητικότητα. Γυρίζουμε από την άλλη μεριά τα κοχύλια τοποθετώντας τα σε σειρές και το παιχνίδι μνήμης είναι έτοιμο. Τα παιδιά γυρίζουν δυο κοχύλια και προσπαθούν να συγκρατήσουν στη μνήμη τους τις εικόνες που βλέπουν, τα αναποδογυρίζουν και πάλι μέχρι να δουν κάποιο που το είχαν συναντήσει και πιο πριν. Τότε το αναζητούν και μόλις βρουν το ζευγάρι τα αφίνουν από την πλευρά που είναι οι εικόνες. Κάθε φορά γυρίζουν μέχρι δύο κοχύλια για να δουν τις εικόνες τους. Σκοπός είναι να βρουν όλες τις εικόνες. Αντί για αυτοκόλλητα τα παιδιά θα μπορούσαν να είχαν σχηματίσει σε δυάδες κοχυλιών γράμματα ή αριθμούς.

ΣΤΑ ΚΕΡΑΜΕΙΑ

Τιμητική εκδήλωση - παρουσίαση Βιβλίου του Αντώνη Πλυμάκη

■ Εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού

Τιμητική εκδήλωση - παρουσίαση του βιβλίου του Αντώνη Πλυμάκη με τίτλο "Κούμοι - μιτάτα και βοσκοί στα Λευκά Όρη και Ψηλορείτη" θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 6:30 μ.μ. στον οικισμό Σπηλιέρα Πλατυβόλα Κεραμειών.

ο βιβλίο θα παρουσιάσει ο κ. Χάρης Στρατιδάκης, συγγραφέας και σχολικός σύμβουλος 2ης Περιφέρειας Δημοτ. Εκπαίδευσης Χανίων.

Οπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση του Δήμου Χανίων: «Τη βιβλιοπαρουσίαση θα ακολουθήσει μουσική εκδήλωση με παραδοσιακό κέρασμα από τους Πολιτιστικούς Συλλόγους και τις Τοπικές Κοινότητες της Δ.Ε. Κεραμειών προς τιμή του Α. Πλυμάκη για την προσφορά του ως μέλος της Ένωσης Δημοσιογράφων Συγγραφέων Τουρισμού και ως επιτίμου πρόεδρου του ΕΟΣ Χανίων».

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Περιφέρεια Κρήτης και ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με την Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ., τον Ορειβατικό Σύλλογο Χανίων και τους Πολιτιστικούς Συλλόγους της Δ.Ε. Κεραμειών.

Αναχώρηση: 5:30 μ.μ. από τον κεντρικό σταθμό του ΚΤΕΛ Χανίων ΑΕ.

Επιστροφή: 10 μ.μ. από την Πλατυβόλα Κεραμειών.

Η μεταφορά με το ΚΤΕΛ Χανίων ΑΕ θα γίνει δωρεάν.

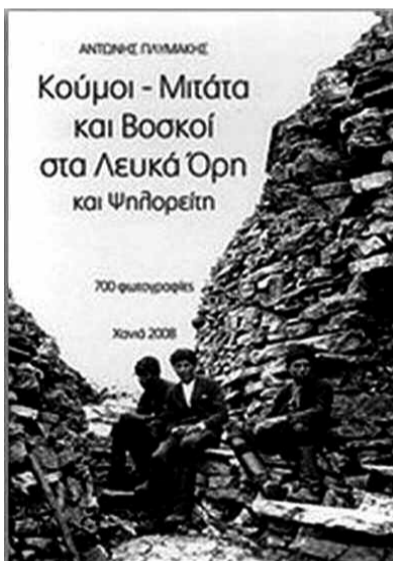
ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΣΕ ΔΙΚΤΑΜΟ ΚΑΙ ΨΥΧΡΟ ΠΗΓΑΔΙ

Επίσης, όπως επισημαίνει ο Δήμος Χανίων, λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος για συμμετοχή στις εκδρομές, που θα πραγματοποιηθούν στις 26 & 27 Σεπτεμβρίου 2015, στο πλαίσιο του ειδικού αφιερώματος του Δήμου "Το Κρητικό Τοπίο - Μαδάρα - Κούμοι - Μιτάτα", με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Τουρισμού.

Υπενθυμίζεται ότι το Σάββατο 26 Σεπτεμβρίου, στις 8.30, θα πραγματοποιηθεί διάσχιση του Φαραγγιού του Δικτάμου και την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου στις 9.30 πεζοπορία σε Ψυχρό Πηγάδι - Χαλασέ - Κούμο Παπά Πέρου. Δωρεάν μεταφορά με ΚΤΕΛ.

ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΑΝΟ

Τέλος τη Δευτέρα 28 Σεπτεμβρίου, στις 7μ.μ. θα γίνει παραδοσιακή γιορτή

στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Καντάνου - Σελίνου, στον κεντρικό δρόμο με παραδοσιακό κέρασμα εδεσμάτων. Επίσης θα υπάρξει μουσική και χορός από τους τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους της επαρχίας Σελίνου. Θα υπάρχει σταντ με πιστοποιημένα παραδοσιακά προϊόντα όχι προς πώληση, αλλά για να γνωρίσουν οι τουρίστες τα τοπικά προϊόντα που παράγει ο τόπος.

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ

Εκδηλώσεις για την τρίτη ηλικία

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα τρίτης ηλικίας, το Δημοτικό Γυμναστήριο Χανίων διοργανώνει διήμερο εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα εκδηλώσεων του ιδρύματος την Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου και την Πέμπτη 1η Οκτωβρίου στις 6:30 μ.μ.

Την Τετάρτη οι ηλικιωμένοι θα συνυπάρξουν με μαθητές του 10ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων για μια παράσταση παραγκιόζη με τον Νίκο Μπλαζάκη, ενώ την Πέμπτη θα πραγματοποιηθεί ομιλία με θέμα: "Τρίτη ηλικία: Το φως του χθες, φάρος του αύριο" από τη φιλόλογο - δημοσιογράφο Βίκυ Κόλλια και θα ακολουθήσει μουσική βραδιά με την μεικτή χορωδία και ορχήστρα Ι.Ν.Ευαγγελίστριας Χαλέπας. Διευθύνει ο Γιάννης Ν. Περάκης.

Επίσης ο Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής & Παιδείας (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.) του Δήμου Χανίων διοργανώνει τιμητική εκδήλωση "Γηράσκω εν δράσει" με αφορμή την παγκόσμια ημέρα τρίτης ηλικίας, την Παρασκευή 2 Οκτωβρίου και ώρα 7 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Συνέδριο για τα τοπωνύμια της Κρήτης

Συνέδριο για τα τοπωνύμια της Κρήτης διοργανώνει η Ιστορική, Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης την Παρασκευή 2, το Σάββατο 3 και την Κυριακή 4 Οκτωβρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Το συνέδριο είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Γεωργίου Ν. Χατζιδάκι.

Την κήρυξη της έναρξης των εργασιών του Συνεδρίου θα κάνει ο περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης, την Παρασκευή 2 Οκτωβρίου στις 5:30 μ.μ.

ΣΤΟΝ ΜΑΚΡΥ ΤΟΙΧΟ

Αγιασμός στο Εργαστήρι Αγιογραφίας

Ο αγιασμός και η έναρξη των μαθημάτων της νέας σπουδαστικής χρονιάς του Εργαστηρίου Αγιογραφίας θα γίνει σήμερα στις 6:30 μ.μ. στον χώρο του εργαστηρίου, Πολιτιστικό Στέκι τ. Δήμου Ν. Κυδωνίας, στον Μακρύ Τοίχο.

ΣΤΑ ΚΑΘΙΑΝΑ

Πνευματικό μνημόσυνο Μιχάλη Καπετανάκη

Πνευματικό μνημόσυνο του δασκάλου Μιχάλη Γεωργ. Καπετανάκη οργανώνουν αύριο Κυριακή στις 11 π.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο Καθιανών οι μαθητές του.

Στο σχετικό Δ.Τ. οι μαθητές αναφέρουν: «Όταν το έργο κάποιων δασκάλων ριζώνει τόσο βαθιά στην ψυχή και στον νου των μαθητών, τότε είναι βέβαιο ότι η ανάμνησή τους μένει πάντα ζωντανή και επίκαιρη. Δεν ξεχνιούνται εύκολα η προσφορά, ο μόχθος για να διδάξουν, να μορφώσουν και να βάλουν τα θεμέλια της αυριανής κοινωνίας».

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Επετειακές εκδηλώσεις για τη γενοκτονία στη Μικρασία

Επετειακές εκδηλώσεις εθνικής τιμής και μνήμης για τα 93 χρόνια από τη γενοκτονία των Ελλήνων της Μ. Ασίας από το Τουρκικό κράτος, θα πραγματοποιηθούν στα Χανιά. Την Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου και ώρα 7:30 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων θα γίνει συναυλία με τίτλο: "Σμύρνη Πατρίδα της καρδιάς μας... 93 χρόνια μετά" από τη χορωδία της Αδελφότητας Μικρασιατών. Μαέστρος - Χοράρχης: Γεωργία Ρακοπούλου.

Γίνονται δεκτά τρόφιμα μακράς διάρκειας για την ενίσχυση των συσσιτίων της Μητροπόλεως μας. Την Κυριακή 4 Οκτωβρίου και ώρα 6 μ.μ. στο Μνημείο αφιερωμένο στα θύματα της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μ. Ασίας (στη συμβολή των οδών Κισάμου & Μάρκου Μπότσαρη) θα ψαλεί επιμνημόσυνη δέηση και θα γίνει κατάθεση στεφάνων.

Τις εκδηλώσεις διοργανώνουν η Ιερά Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου, η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων, η Ομοσπονδία Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδας και η Αδελφότητα Μικρασιατών Ν. Χανίων "Ο Άγιος Πολύκαρπος".

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

dmaridakis@yahoo.gr

Σε μια ελεύθερη κοινωνία ο σκιτσογράφος πρέπει να βάζει ο ίδιος όρια στη σάτιρα και τα όρια αυτά ορίζονται από τα ιερά και όσια των άλλων, αλλά και τον αυτοσαρκασμό του ίδιου του δημιουργού. Αυτό επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ο σκιτσογράφος - γελοιογράφος Αντώνης Νικολόπουλος, γνωστός στο ευρύ κοινό ως Solour. Ο Solour, που πρόσφατα μάγεψε κοινό και κριτικούς με το graphic novel "Αίβαλί", δίνει τακτικά το στίγμα του στον πολιτικό Τύπο ως γελοιογράφος, σχολιάζοντας με την πένα του την επικαιρότητα.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ SOLOUP

«Όρια της σάτιρας τα ιερά και όσια των άλλων»

ποστολή δύσκολη, αλλά και συναρπαστική, όπως παραδέχεται μιλώντας στις "διαδρομές", οι οποίες επικοινωνήσαν μαζί του με αφορμή την παρουσία και τη συμμετοχή στην ημερίδα που διοργανώνεται σήμερα στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου με τίτλο «Χίλια μύρια νήματα: Ιστορία, Λογοτεχνία, Κόμικς, Ψυχολογία με αφορμή το "Αίβαλί"».

Το graphic novel "Αίβαλί" που δημιουργήσατε γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Αν, όπως λένε, η μαγεία της λογοτεχνίας βρίσκεται στο γεγονός ότι ο αναγνώστης φτιάχνει τις δικές του εικόνες καθώς διαβάζει μια ιστορία, η γοητεία των graphic novels πού κρύβεται;

Οποιοδήποτε κείμενο της λογοτεχνίας μας παρέχει τη δυνατότητα ως αναγνώστες να φανταζόμαστε τις εικόνες που περιγράφονται. Ο αναγνώστης και ο συγγραφέας δηλαδή γίνονται συνένοχοι καθώς ο πρώτος αναπλάθει -με τις δικές του εμπειρίες- αυτό που περιγράφει ο δεύτερος. Από την άλλη, όταν προσθέτουμε πληροφορία και εικόνα στο κείμενο κινούμαστε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Περιορίζουμε τη φαντασία του αναγνώστη, αλλά ταυτόχρονα εμπλουτίζουμε τον λόγο με στοιχεία που θα ήταν αδύνατο να τα είχαμε σε ένα κείμενο. Πέρα από τα κλασικά εικονογραφημένα που περίπου εικονογραφείται ό,τι γράφει το κείμενο, η μοντέρνα προσέγγιση των graphic novels μπορεί να αποδώσει πολύ δυνατές αναγνωστικές συγκινήσεις. Για παράδειγμα στο "Αίβαλί" το σκίτσο μπορεί να είναι πιο λαϊκότροπο, πιο ρεαλιστικό ή πιο καρτουνίστικο προσφέροντάς μας οπτικές χροιές που δεν θα μπορούσαμε να τις είχαμε σε ένα απλό κείμενο.

Η σκηνή των κόμικ στην Ελλάδα έχει κάνει βήματα τις τελευταίες δεκαετίες. Ωστόσο, έχω την αίσθηση ότι ακόμα δεν χαιρεί της αναγνώρισης που της αξίζει. Η δική σας άποψη;

Τα κόμικ είναι έτσι κι αλλιώς μια από τις νεότερες τέχνες καθώς μιλάμε για μια "ενήλικη" ζωή γύρω στα 40 χρόνια. Τα 40 όμως χρόνια αυτά είναι αρκετά για να ωριμάσει η ιδέα των κόμικ στο κοινό καθώς πέρα από τη δική τους ντόπια ιστορία υπάρχει και η παγκόσμια ιστορία τους. Αποδεικνύεται δε ότι είναι ένα μέσο έκφρασης αρκετά δημοφιλές ειδικά σε νεότερες ηλικίες. Νομίζω λοιπόν ότι έχει φτάσει η στιγμή της αναγνώρισης. Εγώ τουλάχιστον αυτό που εισπράττω με το

«Στην πολιτική γελοιογραφία ταιριάζει το "μία εικόνα - χίλιες λέξεις" καθώς ο γελοιογράφος μπορεί να συμπυκνώσει με ένα σκίτσο το ρεπορτάζ μίας ολόκληρης σελίδας»

"Αίβαλί" είναι μια αποδοχή από ένα ευρύτερο κοινό από το κοινό των κόμικς. Επίσης, με καλούν συχνά σε πανεπιστήμια, γίνονται αναλύσεις από ειδικούς κ.λπ., άρα και οι ειδικοί αποδέχονται την πραγματικότητα των κόμικς, ενώ με την απήκηση που είχε το "Αίβαλί" τα κόμικς μπήκαν για πρώτη φορά στο Μουσείο Μπενάκη και άλλους αντίστοιχους χώρους. Και βέβαια δεν είναι μόνο το "Αίβαλί", θα έρθουν κι άλλα κόμικς και graphic novels από εδώ και πέρα. Συνεπώς νομίζω ότι έχουμε φτάσει σε ένα επίπεδο ωριμότητας και αποδοχής από το ευρύτερο κοινό.

Εργάζεστε ως γελοιογράφος στο "Ποντίκι". Η εποχή των μνημονίων είναι προνομιακή για έναν γελοιογράφο υπό την

έννοια ότι ζούμε έντονες καταστάσεις, με πολλούς αρνητικούς και θετικούς πρωταγωνιστές;

Δεν θα το έλεγα, σίγουρα πάντως είναι μια πολύπλοκη περίοδος και αρκετά δύσκολη για τη γελοιογραφία. Κι αυτό γιατί, παρότι δίνει ερεθίσματα, αν παρατηρήσει κανείς το πώς πιάνουν την επικαιρότητα οι σκιτσογράφοι για πρώτη φορά θα δει πάρα πολλές διαφορές. Βλέπεις, δηλαδή, διαφορετικές ματιές και μάλιστα με ιδιαίτερη ένταση. Παλαιότερα το να κριτικάρεις την εξουσία ήταν κάτι πιο μονοδιάστατο, ενώ τώρα υπάρχει μια πολυδιάσπαση της γελοιογραφίας ανάλογη με την πολιτική πολυδιάσπαση.

Συχνά με αφορμή διάφορα περιστατικά

γίνεται λόγος για τα όρια της γελοιογραφίας και της σάτιρας. Πού μπαίνουν -αν μπαίνουν- κατά τη γνώμη σας αυτά τα όρια;

Όταν μιλάμε για ελευθερία του λόγου εννοούμε να μην λογοκρίνεται ο λόγος και ειδικότερα ο αιχμηρός λόγος της γελοιογραφίας. Από την άλλη, με το τι κάνεις χιούμορ σε μια ελεύθερη κοινωνία, σχετίζεται με τα όρια που πρέπει να βάζει στον εαυτό του ο σκιτσογράφος. Δεν μπορείς για παράδειγμα να παίζεις με τον θάνατο των ανθρώπων ή με τα ιερά και όσια κάποιων άλλων. Αυτό σημαίνει ότι η γελοιογραφία πρέπει να έχει μέσα της σε έναν βαθμό τον αυτοσαρκασμό. Δηλαδή, ως χριστιανός ορθόδοξος μπορώ να κάνω σάτιρα απέναντι στη θρησκεία μου, ως κάτι που αποτελεί κομμάτι του εαυτού μου, αλλά υπάρχει πρόβλημα όταν κάνω αστεία με τη θρησκεία κάποιου άλλου. Εδώ μπαίνει και το θέμα ως προς το "Charlie Hebdo" και τους μουσουλμάνους ή -σε άλλες περιπτώσεις- με τους Εβραίους και γενικότερα με τα ιερά και όσια κάποιων άλλων. Θεωρώ, λοιπόν, ότι τα όρια δεν πρέπει να μπαίνουν από τη λογοκρισία, αλλά από τις πολιτισμικές αξίες μιας κοινωνίας και την αυτοκριτική του σκιτσογράφου.

Κάποιοι λένε ότι το δράμα κατοικεί μέσα στην κωμωδία και συχνά βλέπουμε γελοιογραφίες που ισορροπούν ανάμεσα σε αυτά τα δύο στοιχεία. Πώς μπορεί κανείς να συνδυάζει την τραγική όψη της ζωής με την αποστολή να προκαλέσει το γέλιο στον αναγνώστη;

Η πολιτική γελοιογραφία δεν βγάζει πάντα γέλιο, αλλά όταν βγάζει είναι εξαιρετική. Τις περισσότερες φορές είναι απλώς ο συνδυασμός κάποιων στοιχείων της επικαιρότητας με μια τελείως άλλη οπτική για ό,τι μάς συμβαίνει ως κοινωνία. Εδώ ταιριάζει το "μία εικόνα - χίλιες λέξεις" καθώς ο γελοιογράφος μπορεί να συμπυκνώσει με ένα σκίτσο το ρεπορτάζ μιας ολόκληρης σελίδας. Ωστόσο, αυτό δεν βγάζει κατά ανάγκη πάντα γέλιο, χωρίς βέβαια να σημαίνει ότι αυτές είναι κακές γελοιογραφίες. Όταν όμως τυχαίνει μια γελοιογραφία να προκαλέσει και το αβίαστο γέλιο στον αναγνώστη, τότε μιλάμε για μια θεϊκή γελοιογραφία. Είναι σαν να συνωμοτεί το σύμπαν της πολιτικής επικαιρότητας με το τέχνασμα του σκιτσογράφου. Αυτός είναι πάντα ο στόχος απλώς δεν είναι πάντα επιτεύξιμος.

πρόγραμμα έχει ως εξής:

Πρώτη συνεδρία: Λογοτεχνία / Κόμικ

• 5μ.μ. - 5.20μ.μ.: "Η αφήγηση μιας αφήγησης: το Αίβαλί στο μουσείο Μπενάκη", Άννα Βακοντίου, φοιτήτρια στο Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

• 5.20 - 5.40μ.μ.: "Η ιστορία της Ελλάδας μέσα από τα κόμικς της. Όρια και προϋποθέσεις", Δημήτρης Μποκός, κοινωνιολόγος-ερευνητής.

• 5.40 - 6μ.μ.: "Αναπαραστάσεις της πατρίδας: από το Αίβαλί του Κόντογλου στο Αίβαλί του Σολούπ", Κέλη Δασκαλά, διδάσκουσα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

• 6 - 6.20μ.μ.: "Το 1922 στην ελληνική πεζογραφία. Κείμενα και αναθεωρήσεις", Αγγέλα Καστρινάκη, καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης - πεζογράφος.

• 6.20 - 6.45μ.μ.: Συζήτηση.

• 6.45 - 7μ.μ.: Διάλειμμα - καφές.

Δεύτερη συνεδρία: Ιστορία / Ψυχολογία

• 7 - 7.20μ.μ.: "Τα τελευταία χρόνια της παραμονής των Μουσουλμάνων στην Κρήτη και η αναχώρησή τους για την Τουρκία", Νίκος Ανδριώτης, ιστορικός.

• 7.20 - 7.40μ.μ.: "Οι Τουρκοκρατικοί του χθες και του σήμερα", Κωστής Κεφαλάκης, δάσκαλος - ερευνητής.

• 7.40 - 7.50μ.μ.: "Μνήμες και βιώματα από τη Μικρασία, ψυχής πατρίδα", Στέλλα Γκοζάνη - Χαριτάκη, πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Ν. Χανίων «Ο Άγιος Πολύκαρπος»

• 7.50 - 8.20μ.μ.: "Με τον Διωγμό του 1922 στην ψυχή μας", Λίμπυ Τατά Αρσέλ, συγγραφέας - ομότιμη καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κοπεγχάγης

• 8.20 - 8.40μ.μ.: "Πολλαπλές αφηγήσεις στο graphic novel Αίβαλί", Σολούπ/ Αντώνης Νικολόπουλος, σκιτσογράφος - διδάκτωρ ΤΠΤΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου

• 8.40 - 9μ.μ.: Συζήτηση.

Επιστημονική ημερίδα

Να σημειώσουμε ότι οι εκδηλώσεις που γίνονται στο πλαίσιο της έκθεσης "Από τα Χανιά στο Αίβαλί: Ένα ταξίδι στον χρόνο" που συνδιοργανώνουν οι: Δήμος Χανίων, Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων - Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου και Σύνδεσμος Φιλολόγων Νομού Χανίων, ολοκληρώνονται σήμερα με την επιστημονική ημερίδα που πραγματοποιείται στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου. Η ημερίδα έχει ως τίτλο ημερίδα: "Χίλια μύρια νήματα: Ιστορία, Λογοτεχνία, Κόμικς, Ψυχολογία με αφορμή το Αίβαλί" και το

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Το ένα δέκατο του 8

» Βα.(σίλης) Αλ.(εξάκης) (εκδόσεις Κινούμενοι Τόποι)

Ο Νικήτας επιστρέφει από την Κέρκυρα στην Αθήνα μετά την καλοκαιρινή του άδεια. Πριν μπει στο καράβι θα μιλήσει στο τηλέφωνο με την Ιωάννα, την κοπέλα του: να κοιμηθείς εσύ, θα της πει, μην με περιμένεις, θα φτάσω αργά. Φτάνοντας θα τη βρει στο σαλόνι του σπιτιού τους δολοφονημένη. Ο χρόνος σταματά για λίγο, καθώς εκείνος στέκεται δίπλα στο άψυχο σώμα αδυνατώντας να συνειδητοποιήσει το πώς και κυρίως το γιατί, σταματά μόνο για λίγο όμως, πριν αρχίσει να επιταχύνει και να παρασύρεται σε μια πορεία δίχως επιστροφή, πριν τον κατακλύσει η ανάγκη για εκδίκηση. Βλέποντας την αστυνομία να κλείνει την υπόθεση βιαστικά, αποφασίζει να πάρει τον νόμο στα χέρια του. Το ένα δέκατο του 8, σε πρώτη ανάγνωση, είναι ένα μυθιστόρημα για την εκδίκηση, για την ανάγκη απόδοσης δικαιοσύνης σε έναν κόσμο όπου βασιλεύει η αδικία, είναι όμως και ένα μυθιστόρημα για τη σημερινή Αθήνα, τον σημερινό κόσμο της κρίσης, της εργασιακής ανασφάλειας, της φτώχειας και της αβεβαιότητας.

Σε όλη μου τη ζωή αισθάνομαι υποτιμημένος, όχι, βέβαια, από τους φίλους και τους δικούς μου ανθρώπους, μην με παρεξηγήσεις, δεν θεωρώ πως είμαι κανένας σπουδαίος. Απλά νιώθω να βρίσκομαι απέναντι σε έναν κόσμο που με υποτιμά από τα πρώτα δέκα λεπτά που τον γνωρίζω. Ε, και τώρα αυτό νιώθω να με πνίγει. Καταλαβαίνεις; Πόσο πιο πολύ να σε υποτιμήσουν, όταν μπορούν να μπουν στο σπίτι σου, να σκοτώσουν την ψυχή σου, να το κουκουλώσουν οι μπάτσοι και να συνεχίσουν να κάνουν τις δουλειές

τους σαν να μην τρέχει μία. Και όταν κράταγα το όπλο και τους καθάριζα, μετά το αρχικό σοκ, ένιωθα να σκοτώνω και λίγο αυτή την υποτίμηση ή κάποια από τα μικρά της πλοκάμια. Για αυτό θα συνεχίσω. Χάρηκα που τους ξέκανα. Και θα ξεκάνω κι άλλους, όσους πιο πολλούς προλάβω.

Στο τέλος της ανάγνωσης, και ανάμεσα στα υπόλοιπα συναισθήματα, ακούσιες οι σκέψεις: εγώ θα το έκανα εκείνο έτσι ή αλλιώς. Όχι μόνο με αφορμή αυτό το μυθιστόρημα, αλλά σχεδόν με το κάθε ένα. Σκέψεις που ακροβατούν ανάμεσα στον γόνημο και στον στείρο απαξιωτικό μονόλογο, και βοηθούν, ενίοτε, να γίνει μια δεύτερη ανάγνωση, μια ακόμα προσέγγιση, στην προσπάθεια να κατανοηθούν ή να γίνουν απλώς αποδεκτά τα κίνητρα και οι προθέσεις του συγγραφέα. Αναλογιζόμενοι τη σχεδόν ακαριαία μετάβαση του ήρωα από το πένθος στην εκδίκηση, και αρχικά με ξένιζε. Εγώ δεν θα το έκανα έτσι, σκεφτόμουν. Βρισκόμουν στην πλευρά του συγγραφέα, εκείνου την επιλογή έκρινα. Ύστερα όμως, και ίσως τυχαία, μετατόπισα το βάρος από τον συγγραφέα στον ήρωα, εκείνος άλλωστε ένιωσε την ανάγκη για εκδίκηση, αδιαφορώντας για τον λογοτεχνικό χρόνο του πένθους, του κοινώς αποδεκτού πένθους, της σιωπής και της οδύνης. Κανείς δεν μπορεί να κρίνει την αντίδραση ενός ανθρώπου απέναντι στη φρίκη, ή μάλλον μπορεί, απλώς όχι με όρους λογοτεχνικούς.

Σημαντικό και καθοριστικό ρόλο στο μυθιστόρημα παίζει η μουσική, κάθε κεφάλαιο φέρει ως τίτλο το όνομα κάποιου τραγουδιού. Η μουσική αποτελεί το μοναδικό καταφύγιο για τον Νικήτα σε έναν κόσμο που καταρ-

ρέει.

Το ένα δέκατο του 8 διαθέτει τις αρετές ενός μυθιστορήματος που θέτει τον ρεαλισμό και τη δράση σε πρώτο πλάνο, και τα μειονεκτήματα βέβαια, ανάλογα με τις προσλαμβάνουσες και το αναγνωστικό γούστο. Η γλώσσα διαθέτει μια προφορικότητα που εξυπηρετεί τις ανάγκες, η εξέλιξη της πλοκής είναι ταχύτατη αποτυπώνοντας ικανοποιητικά τόσο τον ψυχικό κόσμο του ήρωα, όσο και το περιβάλλον στο οποίο διαδραματίζεται η ιστορία. Στα αξιοσημείωτα του μυθιστορήματος η απεικόνιση της Αθήνας από τον Βασίλη Αλεξάκη, που φανερώνει έναν άνθρωπο που γνωρίζει καλά τους δρόμους και τις εντάσεις της πρωτεύουσας, και δεν τις φαντάζεται απλώς καθισμένος στην καρέκλα μπροστά από τον υπολογιστή του.

Η ρεαλιστική πρόσληψη του μυθιστορήματος αποτελεί τη μία όψη, μία μόνο ανάγνωση της ιστορίας, και ίσως σε κάποιο επίπεδο αυτό να αποτελεί και κάποια από τις επιδιώξεις του συγγραφέα· η άλλη είναι να κρύψει μια παραβολή πίσω από το λουτρό αίματος και τον καταγιστικό ρυθμό της πλοκής.

Η ιστορία του ελληνικού βιβλίου και της ελληνικής τυπογραφίας

» Στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ωνάση

ΑΠΕ - ΜΠΕ » Την ηλεκτρονική της τεκμηρίωση θα παρουσιάσει εντός των προσεχών ημερών η Ελληνική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ωνάση, που βασίζεται στην ομότιτλη συλλογή του Κωνσταντίνου Σπ. Στάικου.

Η βιβλιοθήκη είναι επισκέψιμη στο κτήριο του Ιδρύματος Ωνάση, λεωφ. Αμαλίας 56, κοντά στον Μακρυγιάννη και την Ακρόπολη και φιλοξενεί βιβλία τα οποία αποτελούν προϊόν αποκλειστικά της ελληνικής εκδοτικής δραστηριότητας, από το τέλος του 15ου αιώνα μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα (οι γλώσσες, βεβαίως, στις οποίες έχουν τυπωθεί τα βιβλία είναι πολλές).

Βιβλία

...καλά, εσύ σκοτώθηκες

νωρίς (επετειακή έκδοση)

Χρόνης Μίσσιος

Εκδότης: Γράμματα

Η επετειακή έκδοση αυτού του βιβλίου, που έμελλε να αποδειχτεί «προφητικό», προλογίζεται από τον Γιάννη Μακριδάκη και συνοδεύεται από κείμενα

των: Μανώλη Αναγνωστάκη, Τάσου Βουρνά, Ανάστου Παπαπέτρου, Αγγελικής Κώττη, Γιώργου Σκούρτη, Άγγελου Ελεφάντη, Κώστα Μπαλάσκα, Χρήστου Γ. Λάζου, Βασίλη Ραφαηλίδη, Μιχάλη Μόσχου, Ροζέ Μιλιέξ.

Ακριβώς τριάντα χρόνια πριν, ο Χρόνης Μίσσιος έγραφε:

«Τους νεκρούς μας τους θυμόμαστε, βέβαια, δε λέω, αλλά σαν νεκρούς, όχι σαν εκφραστές των μεγάλων οραμάτων, του ονείρου της ανθρωπότητας. Έτσι, και όταν τους θυμόμαστε, είναι σα να τους σκοτώνουμε δυο φορές, είναι σα να τους βάζουμε στο κρεβάτι του Προκρούστη για να τους φέρουμε στα μέτρα της σημερινής αριστεράς».

«Εκείνο που μ' εξοργίζει κυριολεκτικά, είναι η ανθρώπινη ποιότητά μας, η ανθρώπινη πορεία μας... Σήμερα βέβαια όλοι έχουν αποκατασταθεί, και οι περισσότεροι είναι στο κόμμα, αντάμα με τους χτεσινούς διώκτες και βασανιστές τους. Τι να πεις... Ολόκληρη η αριστερά πρέπει να περάσει από ψυχιατρείο... Μωρέ, καμιά φορά λέω, καλά που δε νικήσαμε...»

Τριλοβίτες

Breece d'J. Pancake

Εκδότης: Μεταίχμιο

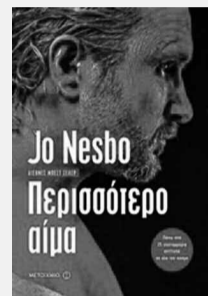

Τα δώδεκα διηγήματα του Μπρις Ντ' Τζ. Πάνκεϊκ αποτυπώνουν αριστοτεχνικά το αφιλόξενο φυσικό περιβάλλον και τις αντιξοότητες της ζωής στη γενέτειρά του, τη Δυτική Βιρτζίνια. Οι ήρωές του είναι αγρότες, ανθρακωρύχοι, ξεπεσμένοι πυγμαχοί, νέοι που ασφυκτιούν στην ύπαιθρο, άνθρωποι εγκλωβισμένοι που ξεπούν σε πράξεις τυφλής βίας. Ο μελαγχολικός κόσμος του αποδίδεται με λιτή και κοφτή γλώσσα, που συχνά διανθίζεται με λυρισμό και σαρκαστικό χιούμορ.

Περισσότερο αίμα

Jo Nesbo

Εκδότης: Μεταίχμιο

Μια πλιόλουστη νύχτα καλοκαιριού στον παγωμένο βορρά, ένας άνδρας καταφθάνει σ' ένα λαπωνέζικο χωριό κουβαλώντας μια δερμάτινη

τσάντα, ένα πιστόλι κι ένα τσαντάκι γεμάτο χαρτονομίσματα. Το όνομά του είναι Ουλφ. Ή μπορεί και να μην είναι. Είναι πληρωμένος δολοφόνος. Ή μπορεί και να μην είναι. Θα συναντήσει μια πανέμορφη γυναίκα που μπορεί να είναι ή και να μην είναι χήρα, έναν ιεροκήρυκα που μπορεί να πιστεύει ή και να μην πιστεύει στον Θεό, τον τρελό του χωριού που μπορεί να είναι ή και να μην είναι διάνοια, έναν τάρανδο που μπορεί να είναι ή να μην είναι καλός οινικός. Ο Ουλφ ισχυρίζεται ότι έχει έρθει στο χωριό για κυνήγι. Όμως ούτε η σεζόν είναι σωστή, ούτε για κυνήγος μοιάζει, ούτε τουφέκι κουβαλάει. Επειδή αυτή τη φορά το θύμα είναι ο ίδιος. Τον κυνηγούν γιατί δεν έκανε σωστά τη δουλειά του στο Όσλο. Γιατί σκεφτόταν παραπάνω απ' ό,τι έπρεπε. Γιατί δεν μπορούσε να τραβήξει τη σκανδάλη. Η συνέχεια του μπεστ σέλερ Αίμα στο χιόνι καλεί τον αναγνώστη να λύσει ένα ιδιότυπο σταυρόλεξο.

Θέλω να σε τρομάξω

Μαρία Μηλιαρά

Εκδότης: Κέδρος

Από το πλουσιόσπιτο της Βιέννης όπου μεγάλωσε μέχρι το μικρό πέτρινο σπίτι σε ένα χωριό της δυτικής Μάνης, η Ελένη, ακολουθώντας αν-

τις τροφές που προκαλεί ο πιο ανελέητος πόλεμος που γνώρισε η ανθρωπότητα.

Έχοντας μέχρι τότε βολευτεί στη ρουτίνα μιας άνετης καθημερινότητας, θα διαβεί τα μονοπάτια της αγωνίας και του φόβου όταν καταλάβει ότι ο μόνος τρόπος για να σωθούν η μονάκριβη κόρη της, ο γαμπρός της και ο πολυαγαπημένος της εγγονός είναι να πάρει το παιδί και να δραπετεύσουν από την Αυστρία.

Με καινούργια ταυτότητα, άγνωστη ακόμη και στους δικούς της, θα εγκατασταθεί με τον εγγονό της στην Πάτρα και θα παλέψει για την επιβίωση μέσα στην Κατοχή χωρίς να γνωρίζει τίποτα για την τύχη των δικών της.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι ORCHIS mascula (Ορχις ο άρρηνη). Ανήκει στην οικογένεια των Ορχειοειδών η οποία απαριθμεί περισσότερα από 15.000 είδη, τα οποία κατατάσσονται σε 400 περίπου γένη. Οι ορχιδέες ζουν σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου.

Ορχις ο άρρηνη

Στη χώρα μας υπάρχουν 23 είδη και η κοινή τους ονομασία είναι Σερνικοβότανο και Σαλέπι. Σε ορισμένες περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας το βότανο ονομάζεται Μονοκλήσι (μόνο για την εκκλησία) γιατί στολίζει περιμετρικά τις μαλάθες (πανέρια) των διαφόρων γλυκισμάτων που προσφέρονται την πεντηκοστή στη μνήμη των νεκρών.

Φύεται σε όλη την Ευρώπη και είναι διαδεδομένο σε δάση φυλλοβόλων δέντρων, στα φτωχά λιβάδια και τις στέπες. Πολυετής πόα, με κονδύλους. Στέλεχος όρθιο, ύψους 30 εκατοστών. Φύλλα μακρουλά, πλατιά, σαρκώδη, ενίοτε με καστανές κηλίδες. Άνθη σε στάχυ, αρκετά μεγάλα, πορφυρά, περισσότερο ή λιγότερο βαθύχρωμα. Το φυτό φέρει ριζικό σύστημα το οποίο χαρακτηρίζεται απ' την ύπαρξη δύο κονδύλων που μοιάζουν με όρχεις. Σε κάποιες περιπτώσεις το σχήμα των δύο αυτών κονδύλων μπορεί να είναι σφαιρικό, ενώ κάποτε μπορεί να είναι και παλμοειδές. Ο ένας απ' τους δύο κονδύλους είναι σπογγώδης ρικνός και μαραμμένος, ως ένα κενό σακίδιο. Απ' αυτόν βλασταίνει ο ανθοφόρος βλαστός. Ο άλλος κόνδυλος είναι σαρκώδης, συμπαγής, στιλπνός και λείος και προέρχεται όπως και ο ανθοφόρος βλαστός απ' τον προηγούμενο. Ο κόνδυλος αυτός φέρει εις το άνω μέρος του οφθαλμόν, απ' την ανάπτυξη του οποίου τον επόμενο χρόνο προέρχεται το καινούργιο φυτό. Ο Διοσκουρίδης μάλιστα αναφέρει ότι ο συμπαγής και ευτραφής κόνδυλος είναι ο αρρενογόνος, ενώ ο μαραμμένος είναι ο θηλυγόνος «και περί ταύτης δε ιστορείται την μεν μείζονα ρίζαν, υπό ανδρών εσθιομένην, αρρενογόνον είναι, την δε ελάττονα υπό γυναικών θηλυγόνον».

Στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στη Θεσσαλία και Ήπειρο, οι κόνδυλοι αυτοί αφού πλυθούν καλά και ξεραθούν, αλέθονται και αποτελούν το γνωστό σαλέπι, το οποίο βράζεται με ζάχαρη ή μέλι και είναι ένα από τα συνηθισμένα θερμαντικά ποτά του λαού τον χειμώνα.

Είναι φυτό που προστατεύεται σχεδόν σε όλη την Ευρώπη και επομένως απαγορεύεται η συλλογή του. Το βότανο που κυκλοφορεί προέρχεται από τη Μικρά Ασία.

Ιστορικά στοιχεία

Αναφέρεται στη μυθολογία και το χρησιμοποιούσαν οι μεγάλοι Έλληνες γιατροί Ιπποκράτης Ασκληπίος και Γαλπνός και το περιγράφει ο πατέρας της βοτανικής Θεόφραστος.

Κατά τη μυθολογία, ο Όρχις ήταν γιος μιας νύμφης και ενός Σάτυρου, που καταδικάστηκε να γίνει φυτό επειδή βίασε μια ιέρεια στη διάρκεια των Βακχικών μυστηρίων. Ο Θεόφραστος ήταν ο πρώτος που αναφέρθηκε στην αρχαιότητα για τις ορχιδέες και τους έδωσε την ονομασία τους από το σχήμα του βολβού τους. Το σαλέπι είναι γνωστό σαν βότανο από τον Ασκληπιό και τον Ιπποκράτη. Βγαίνει από το σπόρο άγριας ορχιδέας και εικάζεται πως το πήρανε οι Μικρασιάτες μαζί τους όταν φύγανε. Από αυτούς το έμαθαν οι Τούρκοι, ενώ πολλοί από εμάς πιστεύουμε πως είναι τουρκικό ρόφημα.

Του αποδίδονταν ιδιότητες αφροδισιακές, γι' αυτό και πέρασε στη λαϊκή παράδοση ως Σερνικοβότανο. Το βότανο που χάριζε στις γυναίκες αρσενικά παιδιά! Στις ρίζες αυτού του φυτού αναπτύσσονται κόνδυλοι που αποξηραίνονται, αλέ-

θονται και από τη σκόνη τους γίνεται το θαυμάσιο αυτό αφέψημα, που «ευφραίνει και το στόμα και την ψυχή», όπως έλεγαν οι παλιοί. Και γνώριζαν με την απλοϊκή τους σοφία ότι και στο σώμα προσφέρει θαυμαστά οφέλη.

Το «Σαλέπι» στα τουρκικά σημαίνει «όρχεις της αλεπούς» και είναι φημισμένο σαν αφροδισιακό σκεύασμα.

Στην Κρήτη το βότανο το αποκαλούν Τσιτσέκι ή Χιαλέπι. Οι χωρικοί το χρησιμοποιούσαν για τις θεραπευτικές του ιδιότητες.

«Τσι πατάτες του Τσιτσεκίου επλύνανε και ύστερα τσι βράζανε λίγο και τσι ξεραίνανε. Ύστερα τις έκοβαν φέτες και τις άλεθαν στο χερόμυλο. Εκσκινίζανε τη σκόνη και την εβράζανε με μέλι ή με ζάχαρη και πίνανε Χιαλέπι, για ζέστη ή για το βήχα».

Οι Τούρκοι που το πούλαγαν στο νησί, το αποκαλούσαν «χιαλέπ καϊνάρ». Το αρωμάτιζαν με σκόνη που την αποκαλούσαν τζεντζεφίλι (πιπερόριζα), από την οποία οι Τούρκοι έκαναν μια λεμονάδα, το τζιτζιμπύρι, που το έπιναν οι χανούμισες, όταν βγαίνανε από το χαμάμι. Το Τσιτσέκι το έτρωγαν οι άνδρες ωμό, για να γεννούν οι γυναίκες τους «ασρινικά κοπέλια».

Συστατικά - χαρακτήρας

Οι κόνδυλοι είναι πλούσιοι σε βλεννώδεις ουσίες και άμυλο. Περιέχουν μέχρι 15% πρωτεΐνες. Περιέχει ακόμη ζάχαρη 9-10%, σίδηρο, χαλκό, κάλιο, ηλεκτρικές, φυτικές ίνες, στυπτικές ουσίες, οργανικά οξέα με κυριότερο το σαλικυλικό, βιταμίνες C, B1, B12, B3, φολικό οξύ.

Το σαλέπι περιέχει τραγακανθίνη, αραβίνη και πολύ άμυλο, διαλύεται εύκολα στο ζεστό νερό και δημιουργεί ένα υγρό βλεννώδες και πολύ ηλεκτρικό ως ουσία δε πολύ ευκολοχώνευτη θρεπτική και ωφέλιμη.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει τον Μάιο και τον Ιούνιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι βολβοί, οι οποίοι είναι γεμάτοι κατά την εποχή της ανθοφορίας. Συλλέγονται Ιούνιο και Ιούλιο. Οι βολβοί μετά την πλύση πρέπει να ζεματίζονται ή να βράζουν λίγο για να αποβάλουν το αιθέριο έλαιο που έχουν και το οποίο τους προσδίδει γεύση τσουχτερή και λίγο πικρή. Επειδή η χρήση του σαλεπιού απαιτεί το ξεριζωμά του, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στη συλλογή του. Όταν το συλλέγουμε προσπαθούμε να μη μαζεύουμε όλα τα φυτά που θα εντοπίσουμε σε μια περιοχή, διότι η απλυσία μπορεί να οδηγήσει στην εξαφάνιση του είδους και έτσι αφενός μεν κάνουμε κακό στο φυσικό περιβάλλον του βουνού μας, αφετέρου δεν θα έχουμε τη δυνατότητα να το βρούμε άλλη χρονιά.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως μαλακτικό, δυναμωτικό, ευκολοχώνευτο, στομαχικό, καταπραυντικό, αναλπητικό, θερμαντικό και αντιδιαρροϊκό. Τις ίδιες θεραπευτικές ιδιότητες έχουν και τα είδη Στικτός, Γραπτός, Ουρά του λαγού και Εύσομος.

Είναι ωφέλιμο βότανο (εξ αιτίας μιας κολλώδους ουσίας που περιέχει, της βασσαρίνης) σε κατάρρους των πνευμόνων, σε διάρροια και δυσεντερία. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την πρόληψη του κρυολογήματος και της γρίπης καθώς και σαν μαλακτικό κατά του βήχα και όλων των παθήσεων του αναπνευστικού συστήματος, του στομάχου και του εντέρου. Λόγω της υψηλής του τιμής, δεν χρησιμοποιείται [πολύ σήμερα. Οι κόνδυλοι του ORCHIS και του OPHRYS χρησιμοποιούνται στη σύνθεση Γαλνικών παιδιατρικών ιδιοσκευασμάτων. Στις χώρες της Ανατολής φτιάχνουν ροφήματα και ζελέδες, που δίνονται στους αναρρωνύοντες. Το ρόφημα του σαλεπιού είναι αντιδιαρροϊκό.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως αφέψημα. Για δύο ποτήρια ροφήματος, προσθέτουμε 1 κουταλάκι σκόνη και 2 γαρίφαλα. Ανακατεύουμε συνεχώς το ρόφημα καθ' όλη τη διάρκεια του ψησίματος, μέχρι να φουσκώσει (σαν τον ελληνικό καφέ). Δεν το αφήνουμε να βράσει. Προσθέτουμε κανέλα και πιπερόριζα σε σκόνη και το πίνουμε ζεστό! Σεβρίουμε το ρόφημα με μέλι ή ζάχαρη.

Προφυλάξεις

Δεν αναφέρονται παρενέργειες.

